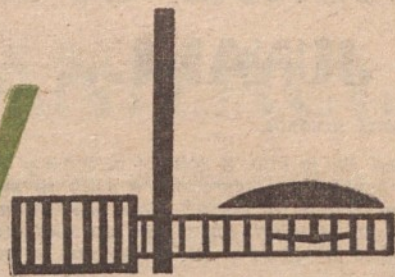

M glas občanov

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE LJUBLJANA - BEŽIGRAD

LAZAR KOLIŠEVSKI IN LIDIJA ŠENTJURC OBISKALA BEŽIGRAD

MED OBISKOM V LJUBLJANI STA PREDSEDNIK CENTRALNEGA ODBORA SZDL JUGOSLAVIJE LAZAR KOLIŠEVSKI IN ČLANICA SEKRETARIATA CENTRALNEGA ODBORA SZDL JUGOSLAVIJE LIDIJA ŠENTJURC OBISKALA TUDI PROSTORE KRAJEVNE SKUPNOSTI »SAVSKO NASELJE« IN »STOŽICE«, KJER STA SE ZADRŽALA V KRATKEM RAZGOVORU. ZANIMALO JU JE ŽIVLJENJE V KLUBU, POVEZAVA OBČANOV S KRAJEVNO SKUPNOSTJO, PRAVNA POMOČ IN DRUGO. NA SLIKI: VISOKA GOSTA SI OGLEDUJETA PROSTORE DOMA KRAJEVNE SKUPNOSTI »STOŽICE«.

Foto: Vetrovec

Vsem občanom
čestitamo ob
29. novembru
rojstnem dnevu
Republike

ŠOLA V DOLU JE VAŠKA ŠOLA IN KOT TAKA PRAVZAPRAV SREDIŠČE DOGAJANJA NA VASI. BORI SE S FLUKTUACIJO PROSVETNEGA KADRA IN S PROSTORI. BERITE NA STRANI PET.

BARAKE SO PROBLEM, KI GA REŠUJEMO ŽE DOLGO ČASA. MOZAIK V SLIKI IN BESEDI O TEM ŽE BOLEČEM PROBLEMU PRINAŠAMO NA SREDNJIH STRANEH, ŠESTI IN SEDMI.

STATUTI SO POGLAVITNA STVAR OBDOBJA PO VOLITVAH. KAKŠNE PRAVICE IN DOLŽNOSTI SI BODO OBČANI ZAGOTOVILI V STATUTIH? O TEM PIŠEMO NA 3. STRANI

BEŽIGRAJSKE TOVARNE SO IZ LETA V LETO BOLJ USPEŠNE. O »ELMI« PIŠEMO NA OSMI STRANI. O USPEHIH TKG na 9. str.

ROJSTNI DAN REPUBLIKE

Minilo je dvajset let! Mlada republika obhaja te dni svoj dvajseti rojstni dan. Bilo je natanko pred dvajsetimi leti — 29. novembra 1943 v Jajcu — ko se je na zboru odposlancev iz vseh naših republik ali II. zasedanju AVNOJ rodila nova Republika — JUGOSLAVIJA. Rojena sredi krvavega viharja revolucije je s ponosno dvignjeno glavo oznanila vsemu svetu: Na-

rod si bo pisal sodbo sam... — Bilo je jeseni 1943 po italijanski kapitulaciji, je začela pripovedovati Marija Rodič. — Toliko je bilo vsega kdo bi se spomnil... Več tednov smo skrbno pripravljali veliko akcijo. Ilegalni radio Triglav in radio Svobodna Jugoslavija sta poročala o ustanovitvi Republike. Pred nami Nadaljevanje na 2. str.

Visoki gostje v domu družbenih organizacij v Stožicah

Pisma bralcev

JUNAKI...

Tovariš urednik,

Sest jih je bilo. Z rokami globoko v žepih kavbojki in cigaretami v ustih so stali pri trolejbusni postaji. Ko sem šel mimo njih, mi je udaril obraz duh po alkoholu. Stari so bili 16 do 17 let! Obstal sem na postaji.

— Poglej, tam gre ena dobra, je dejal mlečnozobec, po vsem videzu njihov vodja.

— Kakor smo se zmenili, jantje, je dodal nekdo drug. Sledila je ploha sočnih kletvic, s katerimi so podrli to odločitev. Vsi so se obrnili v isto smer. Proti postaji je prihajalo skromno, vendar čedno dekle. »Kavbojki« so se postavili v vrsto in ji zaprli pločnik. Ko jih je dekle zagledala, je najprej plašno zaustavila korak, nato pa se je umaknila na cesto. Eden izmed junakov je bil hitrejši. Vsi so se zagnali za njo in jo obkolili. Nanjo se je vsula ploha prostaških in nesanih pripomb. Ko je eden izmed junakov skušal dekle objeti, se nismem mogel več premagati. Gneča krog dekleta se je razmaknila, ko sem jih skušal pomiriti in kolovodja mi je stopil nasproti!

— Kaj si rekel, stari?! se je našobil na vso moč izzivalno.

— Pazi, kaj govoriš, če ne želiš, da ti bilo kaj narobe, je zagrozil in mi pomolil pest pod nos.

— Poznaš tole? Tedaj so posredovali mimoidoči in avtoBUS, ki je pravkar pripeljal na postajo.

Menim, da je ob tem vsak komentar odveč, želel bi le opozoriti tiste, ki so za vzgojo mladine odgovorni, da bi morali vsak pojav huliganstva začeti zatirati že v zametkih, še posebej zato, ker gre za mlade ljudi, ki naj bi postali koristni člani naše socialistične družbe in se, hkrati zavedali, zakaj so umirali in se borili njihovih očetjev!

MILAN SMOLEJ
BRANKOVA 3/II

GOSTINSTVO IN REKLAMA

V zadnji številki Zbora občanov je bila na 6. in 7. strani objavljena fotografija hiše z napisom Tavčarjev dvor.

Iz spremnega teksta izhaja, da je bil Tavčarjev dvor v letošnjem letu prenovljen in da je na novo asfaltno ploščad pripeljalo veliko število domačin in tujih avtomobilov.

Vse prav in lepo, le nekaj mi ni jasno. Kaj so vsi številni domači in tuji avtomobilisti iskali na novi ploščadi pred hišo z napisom Tavčarjev dvor? Le kako so mogli ugotoviti, da se v tej hiši nahaja gostišče?

Ali je nekaj miz pod kostanji, ki pa so še precej oddaljene od hiše same, res že zadosten dokaz, da je tu gostilna?

Ali gostinska kalkulacija res ne prenese malo več in boljše reklame?

Da pa ne bo zamere, tudi v drugih gostiščih ni položaj prav nič boljši, ali pa je še slabši. Skromne napisne table, dostikrat vse izbledele, kopica koles pred lokalom in sem ter tja kak pijanec pred vrati, to je vsa reklama, ki jo premore naše gostinstvo.

Ali bi lepa, živopisana napisna tabla, ki bi jasno povedala, da je tu gostilna, pa mogoče še značilen izvesek, bila res tako velik izdatek, da ga naše gostilne ne bi premogle? Mislim, da ne, le malo dobre volje bi bilo treba, pa bi šlo.

JANEZ MEJAČ

SAME LUKNJE

Tovariš urednik!

Z avtomobilom sem se peljal v Dol. No, Dol ni ravno ob glavni cesti, vendar si nisem nikoli zamišljal, da imamo še kje v naši občini tako razrukano cesto. V luknjah so kolesa »ščikotala« skoraj izginjala. Še bolj pa se čudim, da je cesta taka, ker

Zbor občanov

»Zbor občanov«, glasilo občinskega odbora SZDL Ljubljana-Bežigrad, ureja uredniški odbor: Miran Blaha, Ivan Vinkler, Joško Pirnar, Blaž Veber, Avgust Stražišar, Niko Lapajne, Jože Vetrovec; za upravo odgovarja Justina Repar. Rokopise in slike pošiljajte na naslov: »Zbor občanov«, Ljubljana, Parmova 41-I. Časopis izhaja enkrat mesečno. Poština plačana v gotovini. Tiska ČP »DELO«

je v Dolu tovarna baro JUB. In menda tudi avtoBUSi vozijo po tej poti.

Za nameček naj napišem še to, da peska, ki je navadno ob poti, ni, oziroma je ostalo od nekdanjih kupov le nekaj kamnov. Ne vem, kaj dela cestar, dosti sicer ne more, saj tovarnjaki in avtoBUSi cesto sproti zrijejo, vendar bi cestar lahko sproti luknje vsaj zasul.

MARKO S.
BEŽIGRAD

KRUH NI DOBER

Tovariš urednik!

Poleti sem kupoval prav toliko kruha kot sedaj. In prav toliko sem ga pojedel. Nikoli se mi ni v dveh dneh pokvaril. Ne spominjam se, da bi ga moral kdaj vreči proč vsaj mrvice. A sedaj?

Po dveh dneh je kruh popolnoma počast v sredini. Smrdi. Ima vse znake pokvarjenosti. Lept se. Mar se vam ne zdi, da s tem ni nekaj v redu? Ali je spet kriva »pretrda moka«, ali kaj jaz vem kakšna? Naj nam peki odgovorijo, zakaj se kruh v dveh dneh v zadnjem času skoraj redno pokvari.

D. SLIVAR
BEŽIGRAD

KAM Z DOJENČKOM?

Tovariš urednik!

Naj vam najprej napišem, da sem že stara. In vendar se še živo zanimam za vse okoli sebe. Poslušam mlade matere, ki tarnajo in me prosijo in rojijo ter ponujajo denar, da naj bi jim pazila otroke. Dolgo časa sem mislila, da le zato, ker menijo, da je za njihovega otroka tako najbolje. Sedaj šele vem, da otroških vrtec ali jasli za dojenčke sploh ni več. Zakaj? Mar ne vedo, kako težko je mladi materi, ki mora v službo, otroka puščati samega? Saj se lahko otroku kaj zgodi. Kdaj bodo spet odprte kakšne jasli?

B. P.

KAJ BO S TRGOM?

Tovariš urednik!

Bral sem, da so težave z bežigradskim trgov. Nekaj časa nisem vedel, ali bo obstal ali ne. No, potlej sem v »Delu« prečital, da bo bežigradski trg ostal. Spomlad pa sem nekje bral, zdi se mi, da tudi v »Delu«, da bo »Astris«, trgovina s plastičnimi masami, zgradila leta 1964 novo veliko stavbo prav na prostoru, kjer je sedaj trg. Kaj drži, ali pomladanska napoved »Astris« ali informacija, da bo trg ostal?

ANGELO V.

Sonja
Vrščaj:

Novi direktor gostinskega podjetja »Bežigrad«, Sonja Vrščaj, meni o gostinstvu:

»Predvidevamo, da bomo do 29. novembra uspeli urediti srostore, ki so bili dodeljeni našemu podjetju v »Planici«. Usposobljeni bodo le trije prostori, tri gostinske sobe, kuhinja in ostalo bo prišlo na vrsto prihodnje leto; za zdaj podjetje nima dovolj sredstev.

Bežigradsko gostinstvo je res v slabem stanju; menim, da je vzrok v tem, da so bila gostišča vse do sedaj v kolektivnem upravljanju, vsakdo je gledal ozko, svoje potrebe, do večjih vlaganj ni prišlo.

Ne morem pa se strinjati z mnenjem, da ni možnosti za razvoj gostinstva, saj ljudje radi hodijo v gostišča, le urediti jih je treba. Dokler pa nihče v gostiščih ničesar ne uredi, tudi ljudje v gostišča ne bodo hočili. Gostišča je potrebno torej primerno urediti.

Najugodnejši pogoji za razvoj gostinstva za Bežigradom so ob Titovi cesti, ki je dovolj prometna. Gostišča s tremi lepimi vrtovi ob tej cesti so posebno primerne za tiste, ki še nimajo avtomobilov, pa bi se radi izognili mestnemu trušču. Do gostišča jih popelje trolejbus, od hrupa pa so odmaknjeni.

Če vzamemo v poštev, da so v Šiški odprli nov hotel, bi to lahko z isto upravičenostjo storili tudi za Bežigradom. Na voljo bi bil predvsem tistim, ki prihajajo iz mariborske strani. Svoj pomen bi mu pridalo tudi Gospodarsko razstavišče. Kolikor ne bodo kapacitete postelj dovolj velike tudi potlej, ko bo dograjen novi hotel »Leva«, je prav Bežigrad poklican, da zgradi v bližini Gospodarskega razstavišča nov hotel, majhen, srednje kategorije.

Kakšne osebne dohodke imamo

Na raven osebnih dohodkov v opisanih mesecih so vplivale izplačane razlike po polletnem obračunu — Gostinci so po osebnih dohodkih na zadnjem mestu — skupini z osebnimi dohodki nad 100.000 din so poleg direktorjev in vodilnih uslužbencev tudi številni kvalificirani delavci.

Konec julija letos je bilo v gospodarstvu občine Ljubljana-Bežigrad zaposlenih skupno 12.648 oseb. Delovno razmerje je sklenilo 772, prekinilo pa ga je 567 oseb. Konec avgusta se je število zaposlenih v gospodarstvu naše občine povečalo na 12.651 oseb. Delovno razmerje je sklenilo 512, prekinilo pa 624 oseb.

Skupni osebni dohodek na zaposlenega je bil letos julija najvišji v prometu, kjer je dosegel povprečje 59.688 din, a najnižji v gostinstvu, kjer je znašal povprečno 34.211 din na zaposlenega. Po višini skupnega osebnega dohodka zaposlenim v prometu sledijo zaposleni gozdarstvu s povprečjem 57.185 din, nato v kmetijstvu, kjer je bilo doseženo povprečje 51.746 din, komunalni (povprečje 48.576 din), industriji (povprečje 42.389 din), obrti, trgovini in gradbeništvu, kjer se skupni povprečni osebni dohodek giblje okrog 41.000 din in, končno, zaposleni v gostinstvu z že navedenim najnižjim povprečjem skupnih čistih osebnih dohodkov.

Zaposleni v gozdarstvu, ki so bili po skupnih osebnih dohodkih letos julija s povprečjem 57.185 din na drugem mestu, so se letos avgusta s povprečjem 62.360 din uvrstili na vrh lestvice povprečnega čistega osebnega dohodka; obrt, ki je bila julija na šestem mestu, pa se je s povprečjem 45.363 din na zaposlenega v avgustu uvrstila na drugo mesto, za gozdarstvo. Sledijo trgovina s povprečjem čistih osebnih dohodkov 43.552 din, gradbeništvo s povprečjem 42.032 din, komunalna s povprečjem 40.851 din, industrija s povprečjem 38.662 din, promet s povprečjem 32.118 din (julija je bil promet po čistih dohodkih na zaposlenega na prvem mestu), kmetijstvo s povprečjem 32.118 din (nižji m kot ki je s povprečjem 32.118 din (nižjim kot julija) vnovič na zadnjem mestu v občinskem gospodarstvu po skupnih čistih osebnih dohodkih na zaposlenega.

Navedena primerjava, kajpada ne more dati realne slike gibanja povprečnih osebnih dohodkov v gospodarstvu občine, zlasti še, ker je opazovano obdobje dveh me-

secev prekratko, da bi dovoljevalo zaključke trajnejše vrednosti. Povrh tega je treba poudariti, da se spričo sistema nagrajevanja po učinku oziroma izplačevanja razlik po polletnih obračunih prav julija in avgusta pojavljajo izjemno visoki osebni dohodki, ki bi utegnili posredovati napačne predstave o višini povprečnega osebnega dohodka. Prav v teh mesecih, kot tudi v začetnih mesecih leta se namreč poveča (predvsem število oseb z osebnimi dohodki nad 80.000 din, hkrati pa se zvišajo tudi skupni čisti dohodki v posameznih kategorijah in panogah nasploh.

Po podatkih, ki smo jih povzeli iz razpoložljivih poročil, je bil razpon osebnih dohodkov v gospodarstvu naše občine letos julija naslednji: skupnih čistih osebnih dohodkov do 10.000 din je prejelo 6 zaposlenih (4 v industriji in po eden v gostinstvu terobrti), od 10.001 do 15.000 din 31 zaposlenih, ali 3 odstotke, od 15.001 do 25.000 din skupno 1.162 ali 13 odstotkov zaposlenih, od 25.001 do 30.000 din 1468, od 30.001 do 40.000 din 2453, od 40.001 do 50.000 din 1719, ali skupno 61,8 odstotka od 50.001 do 60.000 din 969 in od 60.001 do 80.000 din 482, ali skupno 19,8 odstotka, od 80.001 do 100.000 din 271 ali 3, odstotka in nad 100.000 din 60.001 2 21 zaposlenih, ali 2,4 odstotka.

Letos avgusta je bilo v kategoriji do 10.000 din čistega osebnega dohodka 11 zaposlenih, od 10.001 do 15.000 din 36 zaposlenih, od 15.001 do 20.000 din 310 in od 20.001 do 25.000 din 1093, ali skupno 16 odstotkov zaposlenih. V kategoriji od 25.001 do 30.000 din je bilo 1465, od 30.001 do 40.000 din 2553 in od 40.001 do 50.000 din 1552 zaposlenih, ali skupno 62 odstotkov, v skupini s čistimi osebnimi dohodki od 50.001 do 60.000 din 840 in od 60.001 do 80.000 din 761 zaposlenih, ali skupno 17,7 odstotka, v kategoriji od 80.001 do 100.000 din 246, ali 2,7 odstotka ter v skupini nad 100.000 din 144 ali 1,6 odstotka zaposlenih v gospodarstvu.

Navedeni podatki kažejo, da se je povprečni osebni dohodek na zaposlenega znižal od 43.100 din, kolikor je znašal julija, na 41.078 din v avgustu. Pripomniti je tudi treba, da uvrstitev zaposlenih v skupino s skupnimi čistimi osebnimi dohodki do 10.000 din tako v juliju kot avgustu ni realna, marveč gre za nepravilno poročanje, saj so v to kategorijo podjetja uvrstila delavce, ki so delali tudi manj kot pol meseca. Tako julija kot avgusta je bila najmočnejša skupina zaposlenih s skupnimi čistimi osebnimi dohodki od 25.001 do 50.000 din. Udeležba skupine zaposlenih z osebnimi dohodki od 50.001 do 80.000 din, izražena julija s 19,8 odstotka se je avgusta znižala na 17,7 odstotka, udeležba skupine zaposlenih z dohodki nad 80.000 din pa od 5,4 na 4,3 odstotka. Videti je torej, da je izplačevanje razlik vplivalo na raven osebnih dohodkov v obeh omenjenih mesecih, a najobčutnejše v juliju, po polletnih obračunih.

V kategorijah s skupnimi čistimi osebnimi dohodki od 80.001 do 100 tisoč din in nad 100.000 din zasledimo ne le vodilne uslužbenke gospodarskih organizacij in visoko kvalificirano tehnično osebje, marveč poleg direktorjev podjetij, računovodskih projektantov, inženirjev in tehnikov tudi številne druge uslužbenke in kvalificirane delavce, kot na pr. vodje oddelkov v industriji, pilote v letalski službi, mojstre, trgovske potnike, orođjarje, armirce, traktoriste, šoferje in druge, ki jim je bila izplačana razlika oziroma plačano večmesečno nadurno delo ali delo v akordu.

J. V.

(N. Z.)

RAZGOVOR O STATUTIH KRAJEVNIH ORGANIZACIJ

PRESEDNIKI IN TAJNIKI
KRAJEVNIH SKUPNOSTI
SO BREZ IZJEME ŽIVAH-
NO RAZPRAVLJALI O STA-
TUTIH IN PREDLAGALI
NEKATERA DOPOLNILA SE-
DANJIM OSNUTKOM STA-
TUTOV. SESTANEK JE NE-
DVOMNO USEPEL, STATUTI
BODO VERJETNO DOBRO
SESTAVLJENI.

V stoženskem klubu so predsedniki in tajniki krajevnih skupnosti Savsko naselje, Boris Kidrič, Stadion, Stožice in Črnuče skupaj s predsednikom občinske skupščine Ljubljana Bežigrad Jožetom Pogačnikom in predsednikom občinskega odbora SZDL Miranom Blahom razpravljali o statutih krajevnih skupnosti. Predstavnika krajevnih skupnosti Bežigrad na tem posvetovanju iz neznanih razlogov ni bilo.

Tajniki in predsedniki so v začetku posvetovanja razložili, kaj so do sedaj naredili v zvezi s statuti in predvsem tisto, kar je v osnutkih statotov še vedno sporno. Statuti krajevnih skupnosti bodo v decembru toliko izdelani, da bodo o njih začeli razpravljati občani.

BEŽIGRAD

»Osnutek statuta je narejen. Upoštevali smo iniciative, ki so prišle z občinskega odbora SZDL. Pri pregledu osnutka se nam zdi, da je zašel v podrobnosti, preveč opisuje detajle posameznih služb, čeprav je naloga pravilnikov in poslovnikov, da uredijo odnose v posameznih službah. Zato smo del podrobnosti iz osnutka že izločili. Več poudarka a mopravo v statutu zajamčiti kulturnemu življenju. Sprva smo predvidevali, da bo v svetu krajevnih skupnosti Stadion 35 članov. Tako telo pa bi bilo preveliko, zato smo zmanjšali število članov sveta na 15. Namesto izvršnega odbora bo pri svetu krajevnih skupnosti sekretariat s predsednikom in sekretarjem.

Osnutek statuta pa bomo še skrajšali in razširili člene, ki obravnavajo povezavo krajevnih skupnosti s šolami.

Osnutek statuta je potrebno spremeniti tudi glede reorganizacije servisov.

BORIS KIDRIČ

»Predelali smo že prvi osnutek. Tudi drugega smo že spremenili. Skrajšali smo ga, vsebuje le načelne stvari, saj bodo ostalo določali poslovnik in pravilniki.

Namesto sveta krajevnih skupnosti smo v osnutku predvideli skupščino krajevnih skupnosti. Skupščina bo imela 15 članov, ena tretjina izmed petnajstih članov bo iz delovnega kolektiva. Sekretariat krajevnih skupnosti, ki ga bodo sestavljali predsednik, podpredsednik in tajnik, pa bo elastičnejše telo, ki bo lahko hitro ukrepalo. S sekretariatom bodo v vseh važnejših stvareh sodelovali tudi predsedniki komisij.

V osnutku statuta opažamo, da je premalo jasno nakazana povezava s šolo.

Servisi naj bi imeli posebno knjigovodsko evidenco in večjo samoupravo, družbeno samoupravo. Samoupravni organ servisov naj bi bil sestavljen iz ene tretjine občanov, dve tretjini pa bi sestavljali člani kolektiva. Za delavsko samoupravljanje so servisi še premalo močni.

V osnutku so nam nejasni tudi viri financiranja in je to potrebno urediti in utrditi. Servisi pa naj bodo povsem samostojne ekonomske enote.

Vprašanje nastaja tudi v zvezi z otroško varstveno ustanovo; ne vemo točno, kakšni principi naj veljajo zanj.

ČRNUČE

»Predvidevamo tesno povezavo s šolo in ureditev pošolske vzgoje. Tesno povezavo krajevnih skupnosti z ostalimi družbenimi organizacijami in ne nazadnje tudi reditev stvari, ki se tičejo predvsem kmečkega vprašanja.

Menim, da je potrebno spremeniti princip mandatne dobe. Princip rotacije po žrebu ne ustreza, bolj je, da bo sekretariat sestavljen iz lista izpada na podlagi dela članov.

V svetu krajevnih skupnosti naj bi bil le en član kolekti-

va krajevnih skupnosti, vsi ostali pa naj bi bili iz gospodarskih organizacij. To je na našem področju uresničljivo, saj večina delavcev v gospodarskih organizacijah tudi stanuje na območju, kjer te gospodarske organizacije delajo. Do sedaj smo imeli kolegij, v katerem je bila ena tretjina občanov in dve tretjini iz kolektiva krajevnih skupnosti.

STOŽICE

»Osnutek statuta predvideva svet krajevnih skupnosti in

sprejetemu referendumu odklanja prispevek.

Prav tako postavljam vprašanje prostovoljnega dela. Ali bodo vedno delali le tisti, ki delajo vedno ali tudi ostali, ki prav tako uporabljajo stvari, katere je delala le ena sama skupina občanov.

Do sedaj je igral poglavitno vlogo v krajevni skupnosti zivršni odbor, tega bo zamenjal sekretariat. Da bi bil svet krajevnih skupnosti čim bolj uspešen pri delu, je prav, da ostane v svetu 35 članov. Svet bi moral prevzeti funk-

- V krajevni skupnosti kot samoupravni skupnosti občanov le-ti uresnjujejo samoupravljanje na področju dejavnosti, s katerimi se neposredno zadovoljujejo vsakodnevne potrebe delovnih ljudi in njihovih družin, ter omogoča razvoj območja skupnosti.
- Krajevno skupnost ustanovijo občani na zborih volivcev za območje dela, naselja, za več naselij ali vasi skupaj, ki predstavljajo urbanistično in komunalno celoto in omogočajo uresničevanje njihovih skupnih interesov.
- Za ustanovitev krajevnih skupnosti in določitev njenega območja, dá soglasje občinska skupščina.

predsedstvo, v katerem bi bili predsednik, podpredsednik in predsedniki stalnih komisij. Nismo predvideli, da bi bili člani sveta predstavniki iz gospodarskih organizacij, temveč predvidevamo volitve občanov v svet krajevnih skupnosti po znanih volilnih principih. Servisi bodo po predvidevanjih osnutka bolj samostojni; hočemo, da bi tudi za njih čim bolj veljali principi samouprave. Pridržali si bomo le osnovno misel ustanovitve, vse ostalo bomo prepustili servisom samim. Menim, da bo kolektiv servisa uspešnejše delal, če bo samostojneje odločal.

Predstavniki krajevnih skupnosti Stožice pa je med drugim povedal tudi tole:

»Ne rabimo tajnika krajevnih skupnosti v takem pomenu kot sedaj. Statut predvideva šefa gospodarske dejavnosti in administracije, tajnik pa je častna funkcija in ne bo plačan. Za določene funkcije postavljeni šef bo lahko strokovnejši, tajnik pa naj bi se kot vsi ostali voljeni člani krajevnih skupnosti ukvarjal več z družbeno-političnimi vprašanji.

Menim, da mora biti statut kratek, naj bo dolg le pet listov, sicer se bomo v njem zgubljali v množici podrobnosti, ki nazadnje niti niso tako važne.»

SAVSKO NASELJE

»Nimamo še končanega osnutka statuta krajevnih skupnosti. Imeli smo že dve seji, na katerih smo obravnavali poglavitna vprašanja in na katerih so bile dane osnovne smernice za izdelavo osnutka, ki naj bi šel decembra v razpravo. Kdo naj sprejme statut, zbor občanov ali svet krajevnih skupnosti?

Ne vemo natanko, kdaj naj se uvede samoprisevek občanov in če je mogoče določiti sankcije, če kdo kljub

sednik občinske skupščine Jože Pogačnik je na ta vprašanja in misli odgovoril:

»Delo komisij, ki sestavljajo osnutke statotov, mora biti tesno povezano s predsedniki svetov občinske skupščine. Tako bodo stvari bolj jasne in bo statut lahko res tisto, kar od njega pričakujemo. Statut naj ne bo preširok, mora biti jedrat in nima smisla, da se ukvarja z detajli. Statut naj bo fotografija dejanskega stanja. Pokaže naj, kaj krajevna skupnost dela in snuje. Nima smisla nalagati statutom krajevnih skupnosti stvari, ki jih še ni in ki jih še kmalu ne bo. Členi naj bodo preprosti, enostavni, vsakomur razumljivi. Mandatna doba je pač odvisna od krajevnih skupnosti samih, ne zdi se mi potrebno, da bi bila v vseh statutih določena enako. V statutih naj bodo omenjene le tiste komisije, ki bodo takoj ustanovljene, sicer pa

Predsednik občinskega odbora SZDL Miran Blaha meni

Dosedanji osnutek statotov so skrbno izdelali — včasih celo preveč podrobno — imajo pa vsi osnovno pomanjkljivost: iz njih ni zadosti vidna vloga in delovanje samih občanov v krajevni skupnosti. Skratka, so bolj statuti, pravilniki o organizaciji KS, organih in njihovih medsebojnih odnosih kot pa statuti (dogovor, listina) občanov o delu in delovanju njihove samoupravne skupnosti. Tem poglavje mbo zato v dokončnem oblikovanju osnutkov posvetiti več mesta, brez škode pa opustiti podrobnejša določila, katere naj urejajo ostali poslovnik in pravilniki. Statuti KS naj bi bili tudi bolj enostavni, pisani v za vsakega občana razumljivem jeziku, ne pa preveč formalistični, vkovani v nešteto členov in pravilnih določil. Predvse mpa ne bi mogli izražati v statutih nekih idealističnih rešitev, temveč opisati in urediti sedanje dejansko stanje in stopnjo razvoja, morda z večjim poudarkom na tista področja, ki bodo morala biti v bodoče težišča dejavnosti KS (bolj učinkovita in bolj neposredna pomoč družini in zaposleni ženi ter vzgoji in varstvu otrok itd.).

Dobre so pripombe o vičji povezavi s šolo, razširiti pa bi bilo to sodelovanje še na vse ostale družbene organe in organizacije v okviru KS, saj KS predstavlja po eni strani tudi sklop vseh družbenih in društvenih dejavnosti in življenja na svojem območju.

**STATUTI KRAJEVNIH SKUPNOSTI NAJ BODO KRATKI
ODVEČ SO PODROBNOSTI O POSAMEZNIH SLUŽBAH
NAJ BODO VERNA SLIKA SNOVANJ IN DELA
KRAJEVNIH SKUPNOSTI
PUSTIMO OB STRANI VSE TISTO, KAR BOMO
DELALI ŠELE ČEZ VRSTO LET
ODRAŽATI MORAJO POVEZAVO OBČANA
IN KRAJEVNE SKUPNOSTI
ZAGOTOVITI MORAJO ŠIROKO SAMOUPRAVO
SERVISOM KRAJEVNIH SKUPNOSTI**

ROJSTNI DAN REPUBLIKE

Nadaljevanje s 1. strani
se je zarisala jasna podoba svobode. V pravem prazničnem razpoloženju smo po skritih koticah pripravljali drobne parole, peterokrake

zvezde in jih razmnoževali v tisoče... Potem je prišel tisti dan... Pozno zvečer po policijski uri so najpogumnejši raztrosili tisoče raznobarnih parol OF, zastavic in zvezdic po cestah in ulicah v Stožicah, na Ježici, v Savljah... Naslednjega dne je bil praznik. Domači izdajalci in okupatorji so pobesneli. Obkolili so cerkev in s puškami v rokah nagnali ljudi, da so po cestah pobirali naše parole, naš krik protesta proti njihovim zločinom in izraz nepopolnosti veselja in vere v bodočnost ob rojstvu Republike. Rodila se je nova Jugoslavija. Zaupanje v lastno moč je postajalo iz čneva v dan močnejše.

Zazarla se je v prijatelja in illegalca Jožeta Kregarja, ki jo je prav tačas obiskal:

— No, Jože, pa še ti kaj povej, Ti si bil med prvimi,

ki si mislil, dejal in čutil z nami... je hotela ostati nepazna Marija Rodičeva, le v obeh nikakor ni mogla skriti iskrice ponosa na tiste težke, vendar velike dni...

Stanovanja za prosvetne kadre

V mejah naše občine imamo 9 osnovnih šol in štiri strokovne šole. Na gimnaziji in v osemrazrednih šolah Vita Kraigherja, Mirana Jarca, Borisa Kidriča, Danile Kumarjeve ter na šolah v Crnučah in v Dolu je skupaj zaposlenih skoraj 230 prosvetnih delavcev, ostalih osem učiteljev pa je zaposlenih na štirikrazredni šoli na Ježici in dvorazredni v Sentsjakobu. Dobre tri četrtine prosvetnih delavcev stanuje v bežigradski občini. Med njimi je mnogo takih, ki jim je občina že zagotovila primerna stanovanja, še več pa jih je, ki se stanovanju v bližnji prihodnosti ne nadejajo.

Pregled stanovanjske gradnje za prosvetne kadre v bežigradski občini je pokazal, da so od leta 1957 do danes zgradili samo 15 stanovanj. Ker so bila sredstva za gradnjo prav pičila (10 do 12 milijonov letno), so lahko zgradili za prosvetne delavce le dve stanovanji na leto. Zato lahko najdemo v spisku najpotrebnejših, primere, ko 7-članska družina stanuje samo v dveh sobah, mnogo pa je še hušjih. Da bi take primere čimbolj omejili, predvideva 7 letni gradbeni program marsikaj novega.

KOMISIJE BODO SESTAVLJALI INTERESENTI

Obč. skupščina se je odločila, da bo za stanovanjsko gradnjo predvideni denar (10 milijonov din) posodila tistim prosvetnim delavcem, ki bodo sami prispevali določen delež. Tako bodo posamezniki prispevali 25 odstotkov, enak odstotek bo zagotovila občina, ostala sredstva pa bodo odvedli iz sklada za gradnjo hiš. Komisije, ki bodo urejale delitev stanovanjski gradnji namenjenega denarja, pa bodo sestavljali prosvetni delavci sami. Razumljivo je, da bo občinski delež precej gibljiv. Tako bodo družine, kjer je zaposlen samo en član, lahko pričele za gradnjo s samo dvanaestimi odstotki lastnega deleža, ostalih 38 odstotkov pa bo prispevala občina. Novo komisijo čaka že več primerov, ki jih bo morala rešiti, saj sodi v okvir nje dela tudi dajanje posojil za samostojne gradnje.

Teže je s stanovanji za prosvetne kadre na strokovnih šolah.

Ker imajo vse vrste strokovnih šol poseben status v matični občini, je tudi stanovanjska gradnja za prosvetne kadre v strokovnih šolah drugačna. Omenjene šole namreč financirajo vse ljubljanske občine, pa tudi za stanovanja strokovnega kadra občina Bežigrad ni neposredno zadolžena. Če bo komisija za stanovanjsko gradnjo iz občinskih kreditov in skladov za gradnjo hiš ustanovila stanovanjsko

zadrugo, je verjetno, da se bodo lahko pridružili tudi učitelji, profesorji in pedagogi s strokovnih šol.

PROSTORI, IZMENE IN OBETI ZA PRIHODNOST

Kot v večini šol v ljubljanskem okraju so učni prostori tudi na bežigradskih šolah pereč problem. Kljub temu, da vsi večji kabineti, risalnice in drugi pomožni prostori že dalj časa služijo kot učilnice, je pouk v vseh šolah v dveh izmenah. Ker se pouk v popoldanski izmeni konča

še po šesti uri, je delo krožkov, pevskih društev in ostala izvenšolska dejavnost močno okrnjena. V večernih urah pa se preselijo v učilnice še delavke univerze in večerna gimnazija. Precej pa si lahko obetamo od nove šole na Brinju. Tako bo vsaj nekaj razredov na šolah Vita Kraigherja in v šoli v Stožicah, kjer so doslej gostovali učenci z Brinja, popolnoma prazni. Tja se bo preselilo precej razredov večerne gimnazije, pa tudi za razširjeno delo krožkov bo poskrbljeno.

A. ZIGON

V OTROŠKIH VARSTVENIH USTANOVAH SE MLADI IGRAJO, PREPEVAJO, RIŠEJO, JEDO... NAJBOLJ RADI SE IGRAJO Z RAZLIČNIMI PREDMETI, MED KATERIMI SO ZELO »CENJENE« KOCKE. IZ NJIH SE LEPO ZIDA STOLPICE, GARAŽE SEVEDA IN HIŠE. OTROŠKA FANTAZIJA SE OB TAKIH IGRAH SPROŠČA, OTROCI PA SI PRIDOBETA TUDI VELIKO ROČNE SPRETNOSTI.

Kako je s šolskimi malicami

S tem, da so pričeli z 21. oktobrom deliti malice tudi na osnovni šoli dr. Vita Kraigherja, prejemajo v vseh šolah v naši občini ogroci toplo malico. Večina šol

je pričela deliti malico že 15. septembra (osnovne šole Borisa Kidriča, Ježica, Crnuče, Sentsjakob, Dol), na šolah Danile Kumar, Mirana Jarca in na gimnaziji pa s 1. oktobrom.

Na osmih osnovnih šolah, kolikor jih imamo v naši občini, se šola letos 4599 otrok, na gimnaziji pa 830. Od teh jih prejema malico 4175 oziroma 77 odstotkov. Poglejmo stanje po šolah (24. oktobra):

Šola	Število otrok	Prejema malico	%
1. Borisa Kidriča	1298	1088	83,5
2. Mirana Jarca	764	634	83
3. Danile Kumar	559	437	78
4. dr. Vita Kraigherja	1131	689	61
5. Ježica	141	126	89,9
6. Crnuče	431	276	64
7. Dol	224	161	72
8. Sentsjakob	51	42	82,5
9. Gimnazija	830	622	75

Šolska malica je polnovreden in obenem dopolnilni obrok redne otrokove prehrane.

Šolska malica je posebnega zdravstvenega pomena, ker jo prejema otrok redno, vsak dan in ob določenem času, in sicer takrat, ko jo organizem najbolj potrebuje.

S šolsko malico privajamo otroke na sodobno zdravo prehrano, na higienske in kulturne navade v prehrani.

Ali torej prejema dovolj visoko število otrok malico, ob tem ko ugotavljamo, kakšnega pomena je za zdravje in pravilni telesni razvoj naših otrok?

Zlasti pri nekaterih šolah je razmeroma nizek odstotek otrok, ki prejema malico (v letu 1961 je bilo republiško povprečje 89 odstotkov). Zato bo potrebno še enkrat pregledati in pretehtati, če niso izpadli od malice prav tisti otroci, ki so je najbolj potrebni. Otroci, ki v razredu, kjer so enoten kolektiv, ne prejemajo malice, se čestokrat čutijo prikrajšani in manjvredni (morda je to staršem premalo znano!) in prosijo v šoli malico. Tako se čestokrat zgodi, da zmanjka potem malice za tistega otroka, ki jo je plačal. Zato je treba urediti, da bodo prejemali redno, vsakodnevno malico otroci, ki jo plačajo, obenem pa gledati, da zvišamo število otrok, ki prejemajo malice. Malice pripravljajo v šolskih kuhinjah, za osnovni šoli Borisa Kidriča in dr. Vita Kraigherja pa v kuhinji vzgojnovarstvenih ustanov.

Za šolske malice je izdelanih 10 jedilnikov, ki ustrezajo kkalorični vrednosti malice, po katerih se v glavnem ravna vse šolske kuhinje glede na finančna sredstva, ki jih imajo. Starši plačujejo na otroka mesečno 600 din, otrokom socialno šibkejših staršev delno prispeva k malici krajevne skupnosti iz namenskih

sredstev socialnega varstva komune. Najmanjši prispevek staršev je 200 din mesečno, brezplačnih malic ni. Šolske kuhinje imajo za letos v manjši količini mednarodno pomoč, medtem ko bo v l. 1964 popolnoma prenehala. Za vsakega otroka, ki prejema šolsko malico, prispeva občina 100 din mesečno. Poleg tega so iz rednega proračuna šole plačane kuharice, ki pripravljajo malice. Če vse to seštejemo, nam pokažejo podatki, da je letni prispevek občine za šolske malice prek 7 milijonov. Ti visoki prispevki občine so prav zaradi tega, kjer je interes nas vseh, da bi prejemali malico vsi otroci.

V občini Ljubljana-Center so že uvedli v vseh šolah industrijske malice, ki jih pripravljajo Ljubljanske mlekarne. V naši občini za zdaj še ne bomo pristopili k temu, ker je za letos še nekaj mednarodne pomoči in ker so malice pripravljane v šolskih kuhinjah cenejše in poleg tega — tople so, kar žele zlasti v zimskih mesecih otroci in starši. Na podlagi izkušenj občine Ljubljana-Center pa bomo tudi pri nas šele ko prej razpravljali o industrijskih malicah.

Prizadevanja občinskih svetov za varstvo družine in za šolstvo pa gredo tudi v tej smeri, da bi prejemali otroci zaposlenih staršev tudi kosila. To je že urejeno za krajevne skupnosti Savsko naselje in Stadion v kuhinjah vzgojnovarstvenih ustanov in v šoli na Ježici; pripravo enolončnic pa bodo priskrbele tudi šole v Stožicah, Dolu in v Crnučah. Zato naj starši prijavijo šolam svoje otroke za opoldanski obrok. Tako bomo omogočili vsem otrokom zaposlenih staršev, da bodo prejemali opoldanski obrok, seveda ob skrbi samih staršev, ki bodo prispevali k oskrbi svojih otrok.

ANČKA CERIN

Pripravljamo sedemletni plan razvoja otroškega varstva naše komune

Svet za varstvo družine je na podlagi analize sedanjega stanja materialne baze otroškega varstva in po zbranih podatkih o številnem stanju predšolskih in šolskih otrok po posameznih krajevnih skupnostih, izdelal osnutek za nadaljnjo ureditev materialnih pogojev za vzgojo, varstvo in oskrbo otrok ter doračajoče mla-

dine v naši občini. Osnutek je v teh dneh v razpravi po krajevnih skupnostih, ki ga bodo še dopolnile oziroma spremenile. Potem bo ponovno o njem razpravljal Svet za varstvo družine ter določil, skupaj z zastopniki krajevnih skupnosti, prioriteten red izvedbe plana.

Prvenstveno bo potrebno urediti vzgojnovarstvene ustanove v stanovanjskih skupnostih Bežigrad in Boris Kidrič ter v Dolu.

Z izselitvijo zdravstvenega doma v nove prostore, bi bila ta stavba, urejena z manjšimi adaptacijami za redno varstvo predšolskih in šolskih otrok in za interesne dejavnosti pionirjev in mladine krajevne skupnosti Bežigrad.

V krajevni skupnosti Boris Kidrič bo treba zidati novo ustanovo, kjer bo urejena kuhinja za predšolske in šolske otroke ter dijače.

V Savskem naselju je prvenstvenega pomena dokončanje gradnje telovadnice, potrebno pa bo urediti več otroških igrišč, politehnično delavnico v Pionirskem domu itd.

V Dolu bi bilo potrebno v šoli obenem z gradnjo telovadnice zgraditi še 2 prostora za varstvo predšolskih in šolskih otrok. Z adaptacijo stare šole bi v krajevni skupnosti Crnuče uredili varstvo za predšolske in šolske otroke za zgornji del Crnuč ter šolsko kuhinjo z jedilnico.

V krajevni skupnosti Stožice je predvidena dograditev stavbe za otroško ustanovo v Ulici Pohorskega bataljona.

Okvirni načrt sedemletnega plana razvoja otroškega varstva predvideva še druge adaptacije in ureditev otroških objektov, zlasti otroških igrišč. Potrebe so izredno velike, treba pa jih bo seveda reševati v mejah predvidenih finančnih možnosti.

Utrjen korak imajo šolarji, ki v osemletko v Dolu vsak dan pripešajo štiri pa tudi pet kilometrov daleč. Drugi, ki stanujejo bliže, pa morajo prav tako kot oni iz oddaljenih vasi, doma pogosto prijeti za delo. In kljub temu so v lepi, že skoraj deset let stari šoli pridni in se prav radi uče. Letos obiskuje šolo 220 dijakov. Paralelki ni, v šoli je en prvi, samo en drugi, tretji... osmi razred.

Vsi nimajo malice

Od 220 otrok dobiva v šoli malico 180 fantov in deklic. Za malico odštejejo mesečno 450 din, to pa seveda ne zadošča za kritje stroškov, ki jih ima šola z malicami. Starši otrok v Dolu kaj dosti več ne morejo prispevati. Prispeva pa občinska skupščina, pa čeprav ne veliko. Malice, pravijo učenci, so pestre. In dobre. Da so pestre, nas je prepričalo naštevaje: Kakao, mleko, čaj, kava, kruh, sir, salama, pasteta, obara, sirov zavitek... No, takih malic marsikje ni, posebno v centru Ljubljane, kjer otroci dobivajo na industrijski način pripravljene malice. Tu pa so odlične malice potrebne, posebno v času, ko je hladno in sneg, saj morajo otroci v šolo od daleč, zelo daleč. Starši 40

Otrok, ki ne jemljejo v šoli malice, pa bi morali premisliti: ali je 450 din res preveč za najmanj 24 bogatih obrokov na mesec?

Stanovanja za učitelje in profesorje?

Za osem oddelkov potrebuje šola 10 pedagofov. Šolsko leto so začeli z osmimi,

sedaj so že vsa prosvetna delovna mesta zasedena. In kmalu spet ne bodo. Težko se je namreč voziti vsako jutro že na vse zgodaj iz Ljubljane v Dol. Stanovanj pa tako kot drugod tudi v Dolu ni na pretek. In zato je ena izmed profesorice odgovorila službo na šoli v Dolu.

Fluktuacija kadra na šoli je precejšnja. Le trije od prosvetnega kadra imajo ustrezno kvalifikacijo. Šola pa bi potrebovala 6 profesorjev in 4 učitelje. Iz te zaga-

OBISK V DOLSKI ŠOLI

„Franca Ravbarja“

te skoraj ni izhoda. Menijo, da bi bila vsaj še tri stanovanja; dve adaptirani nista dovolj. In kot vse kaže je to tudi edini izhod, če hoče šola imeti kader, ki ga potrebuje.

Šola je že premajhna

Šolo so zgradili 1956 leta. Letos pa je že premajhna. Knjižnica je kar na koncu hodnika, petje iz razreda se razlega na hodnik, tudi pouk tehnične vzgoje je na hodniku. Dijaki z navdušenjem pilijo, žagajo, tolčejo... vse to pa se seveda sliši tudi v razrede, kjer se odvija ostali pouk. In telovadba? Za zdaj zunaj, ko bo sneg — nikjer. Hodnik je preozek za kakršnokoli telesno vzgojo, samo počepanje in kriljenje z rokami pa je premalo, da bi telesna vzgoja nudila tisto, kar od nje mladina in vzgojitelji pričakujejo.

Telovadnico si v Dolu žele neprestano. Prej kot telovadnico pa bi potrebovali vsaj še nekaj razredov, kabinet in sobo za pouk tehnične vzgoje. Radi bi dozidali še prostore.

Profesorji in učitelji upajo, da se jim bo v sedemletnem obdobju posrečilo dobiti stanovanja, vsaj še tri učilnice in prostor za kabinet ter kuhinjo za pripravljane toplih malic. Te sedaj kuhajo v bližnji stavbi. Tudi pionirsko delo zahteva svoj kotiček.

Ob vsem tem se poraja vprašanje: Je vse to mar res potrebno? Da, potrebno, in še kako potrebno. Tu otroci nimajo daleč, daleč naokoli nobene telovadnice, nobenega gledališča, včasih kino in ničesar drugega. Vse kar je — je šola. In ta mora biti zato vsaj približno taka kot v mestu, saj otroku nudi izobrazbo tu le šola.

Mladi rod ob Savi

Tak je naslov glasila, ki ga izdajajo šolarji Dolske šole v dramatsko-literarnem krožku. To ni edini krožek na šoli. Cela kopica jih je. Naj naštejemo: foto, šahovski, folklorno-plesni, pevski zbor, likovni, partizanski, pravljitični in mladi zadrugarji. Toliko krožkov kot predmetov, skoraj. In v vseh krožkih delajo pionirji in pionirke pridno. Kaj delajo? Takole so nam o tem povedali:

V fotokrožku sami slikamo in razvijamo

slike in filme. Slikamo šolo, objekte, ki so pomembni v naši občini, sebe in drugo. Temnica je v redu, slike pa tudi.

Šahovski krožek ima nadarjene igralce. Lani so bili v občini kar prvi. Stalna tekmovalna za šahiste iz Dola niso redkost.

Plesalci pri folklori in pri plesnem krožku vse leto pridno vadijo korake, da se na proslavah postavijo s plesi in tako uživajo praznična vzdušja.

Pevska zbornica sta kar dva. Za mlajše in starejše pionirje. Pridno prepevajo, posebno lepo pa na proslavah, kjer se navadno še posebno potrudijo.

Člani likovnega krožka skrbijo, da je šola vedno opremljena. Goli zidovi so odveč, razen tega pa spoznavajo tudi različne tehnike likovnega dela.

Mladi zadrugarji imajo svojo zemljo. Njivo in sadni vrt. Na njivi so pridelali zelenjavo za mlečno kuhinjo, v drevesnici pa imajo posajeno nizko drevje. Tudi rože pred šolo negujejo mladi zadrugarji.

Tako delajo v različnih krožkih. Skoraj pa bi pozabili omeniti delovno brigado. Ta je uredila prijetno igrišče za rokomet.

Kadar pionirji šole v Dolu pojejo, stojijo. Gledajo učiteljico, ki skupaj z njimi prepeva. Radi pa bi prepevali v pevski sobi, kjer bi lahko peli glasneje in bi jih lahko učiteljica spremljala s kakšnim instrumentom. Ker pa posebne sobe ni, morajo biti obzirni in prepevati lahko, a vendar veselo in ubrano. Tako kot učiteljica...

Prometna vzgoja ne dela učencem posebnih težav. Posebno fantom ne, ki vedo, kaj pomenijo trikotni in okrogli promet-

ni znaki. Pa ne samo fantje, tudi deklice vedo že veliko o prometu na cestah. Deklica na sliki je takoj pravilno pokazala na zemljevidu Slovenije vse ceste prvega reda. Na teh cestah pa je dovoljeno...

Ura tehnične vzgoje! Hura! To je veselo. Fantje so se zagnali skozi vrata na hodnik, kjer jih ob mizah prešine tako veselje kot pri telovadbi. Neumorno so pograbili pile in žage in začeli izdelovati predmete, ki bodo pokazali, koliko so mladi junaki spretni in domiselni. Dekleta pa raje pletejo (slika na prvi strani).

Kaj pripoveduje zgodovina o našem kraju

Dolga vas je Dol, ni pa velika. Ob pogledu nanjo se zdi, kakor da so hiše — nekatere med njimi pred mnogimi, mnogimi leti — zdrsnile s hriba, se prestrašile močvirskih logov ob Savi in se razvrstile kar pod hribom. Svet se tu naglo niža, namakajo pa ga številni studenci. Na potoku Mlinščici, ki je tod speljana od Kamniške Bistrice skozi vas Videm in pod Dolom proti Savi, je več mlinov. Ob njej je zrasla tudi tovarna JUB, tovarna barv, v kateri je zaposlenih mnogo naših ljudi, drugi pa so dobili zaslužek v tovarnah Termit v Ihanu, Belinka v Soteski ter Elma v Crnučah. Posebno mladina išče dela v tovarnah. V Dolu je precej tudi obdelane zemlje, kjer uspeva pšenica, zato nam domačega kruha ne manjka. Kmečko delo pa je trdo. Kmetje prodajajo živino, mleko, perutnino, jajca in sadje v Ljubljano.

Posebna znamenitost naše vasi je grad Dol, ki ga je sezidal neki Gallenberg, lastnik sestrskega gradu, iz kamna gradu, pravzaprav razvalin gradu na Ajdovščini. Graščina je stara nad 440 let in je pogosto menjavala lastnike. Eden teh je bil baron Jozef Erberg, vzgojitelj cesarjeviča Ferdinanda. Bil je zelo izobražen in je imel v gradu bogato knjižnico. Cesar Ferdinand je nekoč prišel k njemu na obisk. To je moralo biti zelo imenitno, kajti v grad so v spomin na ta dogodek vzdali ploščo, na travnik za graščino, ki se je odslej imenoval kar »cesarski«, pa postavili spomenik. No, cesarja že davno ni več in tudi spomenika ne. Morda smo še mi otroci raznosili zadnje kamenčke...

Grad v Dolu pa je bil vendarle imeniten. Pravijo, da so bile v njem slike, vklesane v marmor, z letnico 1540, reliefi rimskih in grških bogov ter vladarjev, več umetnin, ki so bile najbrž delo samega barona Erberga, lestenec iz kapnikov, ki so jih prinesli iz Postojnske jame, in še mnoge druge zanimivosti.

Za gradom so nekoč v ribnikih plavale zlate ribice; res škoda, da jih ni več!

Pred prvo svetovno vojno je bila v gradu šola. Naše babice pravijo, da so se pridno učile... Med narodnoosvobodilno borbo so partizani požgali graščino, da si ne bi v njej Nemci uredili postojanke.

Okoli graščine je še danes staro obzidje, v notranjosti pa raste grmičje in drevje, v katerem spomladaj gnezdi kosi in ščinkavci.

(Odlomek iz glasila »Mladi rod ob Savi«)

OBISK V BARAKAH

BELA POT SE VIJE MED BARAKAMI. NIHCE NE VE ZANJO TOČNEGA NASLOVA. ČEPRAV HODI PO NJI NA STOTINE LJUDI V SVOJA STANOVANJA, KI SO MAHNA, VLAŽNA IN PREDVSEM ZA OTROKE NEPRIMERNA. OB JAMI JE KAR PET BARAK, V NEPOSREDNI BLIZINI JIH JE SE VEČ. (ZGORAJ)

TALE DOJENČEK NI KRIV, DA SPI V KOLIBI Z ENIM OKNOM IN DESETIMI

KVADRATNIMI METRI POVRŠINE, SKUPAJ S TREMI ODRAŠLIMI, NI KRIV, DA NIMAJO VOZIČKA ZANJ. KAM NAJ GA PA DAJO? PODNEVI SPI V KOSARI, KI JE NA POSTELJI, PONOČI PA V MISTI, JOSARI, KI JE NA TLEH. IN MATI? DVAKRAT PONOČI VSTANE, DA MU POGREJE OBROK. DVAKRAT MORA ZAKURITI PEC, PO VODO JE TREBA K SOSEDOVI STIRNI ALI PA KAR V SAVO, ALI BO OSTAL OTROK ZDRAV? (DEсно)

Zabeleženo v baraki

»Tri leta delam pri podjetju »Snaga«. Stalno sem bila brez stanovanja. Zato sem kupila majhno barako. Mož mi je umrl lani, sin je v Nemčiji, pri meni pa stanuje njegova žena in oba vnuka. Otroka pravzaprav ne stanujeta tu. Eden je v Ptuj, drugi pa je od rojstva v bolnišnici. Šaj veste, tu je vlažno. Stalno teče s stropa, paha, baraka je ometana le z blatom. Električne ni, svetim si s petrolejem, kurim s suhljadjo iz gozda, po vodo sem vse do pred nekaj dni hodila v Savo. Pred dobrim mesecem pa sem prihranila za štirno, da lahko sedaj vodo načotimo pred kolibo,« je pripovedovala Marija Jevšak, ki smo jo obiskali, ko je kuhala kompot.

»Za hči,« je pojasnila, »ki je stara deset let in je neprestano bolna. — Kaj bi vam pripovedovala, celo življenje delam, pa nima niti dostojne sobe. Sin se nima kam vrniti. Verjetno se bo na pomlad. Če bomo lahko kje dobili stanovanje, bo ostal tu, sicer pa bo odpotoval nazaj v Nemčijo. Če me boste dali v časopis, ne bo pomagal, saj smo bili namalani že po vseh časopisih...«

Na drugem koncu občine so barake, katere so v zadnjem času praznil. Skoraj vsi samci, ki so stanovali v barakah ob

Zalah in so zaposleni pri »Slovenija ceste« so že dobili samska stanovanja. Z družinskimi stanovanji za delavce pa je težje. V starih hišah z zelo nizko najemnino jih ni moč dobiti, vsa nova stanovanja, pa če so še tako skromna, pa že velja nekaj tisočakov na mesec. Prav zaradi tega se Bogdan in Zorka Dobričević nočeta izseliti v blok, v drugo barako pa tudi ne. Pravita, da so v Trnovem in za Litostofjem, kamor jih nameravajo preseliti, ker bodo za Zalami barake podrli, barake še bolj trhle in da tja nočeta. Ostati želita še naprej v sobi 4 x 4 m skupaj s trimesečnim dojenčkom in deset let starm sinom. Bogdan ima skladdorno, kljub temu hodi na delo. »Moram,« pravi, »sicer ne dobim terenskega dodatka. Meni pa gre za vsak dinar. Zena je zaposlena na železnici.«

Pravita, da imata premalo dohodkov, da bi lahko stanovala drugje. Za sobo sta do nedavna plačevala 3.000 din. Razen tega pa se hudujeta nad upravnikom naselja, ki noče ničesar slišati in ničesar storiti. Tudi kadar je mož v nezavesti zaradi sladkorne bolezni in je treba poklicati zdravnika, je srce upravnika tega barakarskega naselja neomajno in ne dovolj telefonirati iz pisarne. Treba je kar peš za Bežigrad po zdravnika, nič telefona...

TOLE JE DELČEK SOBE, V KATERI SPI: MOŽ, ŽENA, OTROK, SESTRA. MOŽ IN ŽENA NA ENI POSTELJI, KOSARA Z DOJENČKOM JE NA TLEH. SESTRA NA DRUGI POSTELJI. ZDRAVNIK PRAVI: PAZITE, ZACETEK RAHLTISA. OTROK MORA... (ZGORAJ)

DOKLER NI BILA KOLIBA DOGRAJENA, JE LASTNIK SPAL KAR POD DESKAMI. POTLE JE PRIHRANIL 200.000 DIN IN SI NAPRAVIL OKROG STREHE SE ZIDOVJE; V »HIŠO« JE PRIPELJAL TRI TEDNE STAREGA SINA IN ŽENO. OBA STA ZAPOSLENA V »SATURNUSU«. DO SATURNUSA PA JE OD TOD DALEČ, ZELO DALEČ, POSEBNO, KADAR ZAPADE SNEG. (LEVO)

Teško si je predstavljati industrijsko naselje, ki stanovali v korakih. V njih imajo razporejeni in neposredni položaji delavci. Tam pa se vsakdo vrti v položaju delavca. Je težko narediti splošen pregled, kako razna so njegova delovna mesta in uslužbenec izven delovnega mesta. Če jim ustrevarijo najosnovnejše življenjske potrebe, se bo marsikomu začelo kritično, da splošno gledano čili le nekaj gospodarskih organizacij, kar je področje dela tako različno, nam ta izbor prikazuje, kaj je bilo storjenega in kaj bo še storiti.

Ker je prav med gradbenimi delavci primerov fluktuacije delovne sile, stanovanjski problem bolj pereč, smo se oglasili pri Janezu Pavlu, vodji splošnega oddelka ljubljanske Graditovne enote. Ob tem nam je povedal tole:

»Naša poslovna enota ima v Tomcačevu je za Bežigradu nekaj barak, v katerih stanoujejo delavci. Mnogo pa je tudi ostalih uslužbencev, ki pri nas niso zaposleni, ali vsaj ne primerne. Zato na vsaki zasedanju delavskega sveta sklenimo, da bomo v naslednjem letnem računu iz čistega dohodka odvedli vsaj 2% za stanovanjski gradnji. Naše podjetje pa ni moglo delovati z lastnim delcem. Ljubljanska Graditovna enota ima 50 prostilcev, vendar je od tega samo 10, ostalih 40 pa so delavci, ki lahko sami sodelujejo s svojim delom. Na bo moralo podjetje prav tako pešč problem, ki jih priložnostno rešiti. Za vse interesente smo pripravili riletno listo, po kateri določimo vrstni red vrednosti delovnega mesta, delovne dobe in socialnega stanja prostilcev in drugih članov, ki ne bomo spreminjali.«

Obiskali smo še gradbeno podjetje »Slovenija ceste«, kjer nam je na vprašanje, kaj je podjetje storilo za rešitev stanovanjskih potreb svojih delavcev, odgovoril Mirko Gorenšek, računovodja tega podjetja:

»Naše podjetje je letos dogradilo velik dom z osemindesetimi sobami in dvema stanovalniimi delavnici. Delavci, ki so doslej stanovali v zidanih barakah, bodo se preselili v nove, bolj udobne sobe. Barake pa ne bomo uporabljali več kot skladišča. Ker imamo vsa sredstva vnaprej odbržani kot skladišča, ker imamo vsa sredstva, ki so bila po zaključnem računu namenjena za stanovanje, bomo v naslednjem letu tudi dogradili en blok, prav bomo v prihodnjem letu lahko kupili več stanovanj. Tako pa bomo iz sklada skupne porabe odločili potrebna sredstva in jih namenili za zadrženo gradnjo. Končno rešimo stanovanjske probleme, ki tarajo vsa našega kolektiva.«

Kdaj bo konec nomadskih naselij?

nomadsko gradnjo rabilni za dopravljenjati stanovanja, prav bomo v prihodnjem letu lahko kupili več stanovanj. Tako pa bomo iz sklada skupne porabe odločili potrebna sredstva in jih namenili za zadrženo gradnjo. Končno rešimo stanovanjske probleme, ki tarajo vsa našega kolektiva.«

Ker je znano, da stanuje za Bežigradom nekaj delavcev in uslužbencev iz moščanskih tovarn, imamo upravo teh Tovarn hranil »Kollinska«, smo se obrnili na primeru, gospodarskih organizacij in izvedeli, da v prvem primeru, to je v tovarni »Saturnus«, ne poenajajo primerna, da bi njihovi uslužbenec obrtno delavce stanovali v primerljivih pogojih kaj šele v nomadskih naseljih barak v Tomcačevu, ob Pokopališki ali Rohovi ulici. Isto smo izvedeli tudi na upravi tovarne »Kollinska«.

BARAKE BODO STALE SAMO NA GRADNENIŠH IZVEN LJUBLJANE

Sekretar gradbenega podjetja »Obnova« Marjan Kokalj nam je o stanovanjski gradnji svojega podjetja povedal naslednje:

»Obnova« za razliko z večjimi gradbenimi podjetji (Gradis) nima več poslovnih enot, zato so vsi denarna sredstva, namenjena za gradnjo stanovanj, v enem mestu, in to je v tovarni »Saturnus«, ne poenajajo primerna, da bi njihovi uslužbenec obrtno delavce stanovali v primerljivih pogojih kaj šele v nomadskih naseljih barak v Tomcačevu, ob Pokopališki ali Rohovi ulici. Isto smo izvedeli tudi na upravi tovarne »Kollinska«.

NOVINAR ZBORA OBČANOV JE INTERVJUVAL STANOVANJSKE VE KOLIBE, KI IMAJO DVE STANOVANJSKI ETAZI. ENO V VISINI TAL, DRUGO PA KAR POD ZEMLJO. TAJKE BEVŠČINE NE POSTE SLIKALI, LE DELATI STANOVALKA IN SE BRZ UMAKNILA V KLET. OKA NOVINARJA KAZE NA VHOV V PODZEM-LJE, KJER NI ELEKTRIKE, NI VODNI PRAVIH TAL, NI, NI, NI... IN VEN. DAR TU STANUJEJO LJUDJE. (SPODAJ)

V baraki, ki so jo zgradile JZ, biva veliko strank. Iz vsake nekaj samskih sob, so nastale družinske. »Poglavito pa je, da so te sobe suheje je pripovedovala Marija Blazičič, ki se je preden veseli novega stanovanja, na železnici so ga možu obljubili. Upam, da je to zadnja zima, ki jo biva preživela v temem, sicer pa suhem stanovanju. V baraki je le baraka, skupne sanitarije, skupna umivalnica... Veselje bo v novem stanovanju in veselje za tiste, ki se bodo vselili v ispraznjeno suho sobo iz slabših barak... Dobro streljaj ob vasi Tomcačevu, tam kjer si Sava vsako leto poišče novo pot, je

ZELEZNICARJEM POMAGA ZELEZNIŠKA GRADBENIŠKA ZADRUGA

Zelezniško transportno podjetje (ZTP) Ljubljana ima tudi precej težav s stanovanji za člane svojega kolektiva. Precej sprevodnikov, premikavcev, progovnih delavcev in drugih uslužbencev stanuje v zidanih barakah v Rohovi ulici za Bežigradom. Kakšne pomoči se lahko nadejajo ti člani kolektiva nam je povedal pomočnik direktorja Frančot Tone.

Ker je naše podjetje razdeljeno na sekcije, so tudi sredstva, ki smo jih namenili za gradnjo stanovanj, razdeljena v skladih sekcij in v posebnem centralnem skladu ZTP. Posamezne sekcije dajejo posojila svojim članom, posojila za nakup stanovanj ali prispevajo v združni gradnji. Isto delo opravlja tudi centralni sklad ZTP. Kar pa zadeva samo gradnjo stanovanj ali hiš, imajo naši ljudje precejšnjo olajšavo. Ustanovili smo namreč železniško gradbeno zadrugo, ki opravlja vse prevoze gradbenega materiala zastoj. Ta olajšava precej pripomore, če več pa skupna prizadevanja kolektiva in uprave podjetja. A. ŽIGON.

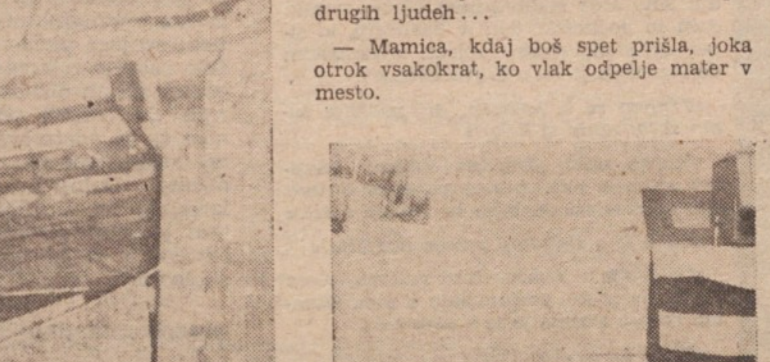
naseleje kolib zbilih iz desk, ostankov opeke, lepenske in kdo ve česa se vse. V teh kolibah, ki bolj spominjajo na ostanke razbitin, žive ljudje, delovni ljudje, dojenčki in otroci. Do tod ni poti! Sem in tja sva zašla na uhojeno stezo in se skozi grmovje, odpadke in kotanje prebila do skromnih hišic, med katerimi ni bilo slišati običajnega živ - žava otrok. Dve ženski stavpravkar razobešali snežno bele plenice...

— Sem smo se preselili pred dvema mesecema, je začela pripovedovati Stefanija Novak, delavka iz Saturnusa. Tole, kar vidite, je mož v prostem času postavil in sedaj imamo svojo streho nad glav! Skromna hišica, zbita iz desk in prekrita s salontom, z notranje strani pa ometana s tanko plastjo malte, je bila videti kaj borna.

— Imam tri mesece starega otroka, psst sedaj spi, jo je zaskrbelo. Oba z možem sva zaposlena v Saturnusu, on 9 let jaz pa sedem. Pred kratkim sva se poročila. Ker nisva nikjer dobila stanovanja, sva si tu naredila skromen domek. K sebi sem vzela še sestro, ki prav tako ne ve, kje bi našla sobico... Doma sem iz Krškega, med vojno so nas Nemci izselili v Dresden... Stanovale sem pri ljudeh. Za stanovanje sem morala po delu v tovarni opravljati vse gospodinske posle. Potem sem zanosila in izgubila stanovanje pri gospodinjih... Sedaj smo tukaj. Komisija iz tovarne je prišla pogledat, obljubili niso nič... Otrok ima mehko glavicco, vlažno in hladno je... Sestra ima otroka pri drugih ljudeh...

— Mamica, kdaj boš spet prišla, joca otrok vsakokrat, ko vlak odpelje mater v mesto.

TALE POSNETEK JE IZ HODNIKA BARAKE OB JAMI OB VILHARJEVI CESTI. OTROCI IMAJO TU SVOJ KOT SEDDI VEZE, KJER SO NALOŽENE KANTE ZA ZALIVANJE VRTE, DELI KOLES, NEUPORABNA POSODA, POSODA ZA SMETI, ZABOJI ZA KROMPIR, ZA PREMOG, CUNJE... IN VSE TO JE KAR OB VHOVNIH VRATIH V BARAKO, KJER PA SICER NE TEČE S STROPA IN JE SPLOH »V REDU« (ZGORAJ)

DVA OTROKA (EDEN DOJENČEK), MATI IN OČE (SLADKORNI BOLNIK) V ENEM PROSTORU, VEGASTI BARAKI. CENA STANOVANJA MESEČNO NEKAJ NAD DVA TISOC. DRUŽINA SE NE MORE IZSELITI V NOBENO STANOVANJE, NE MOREJO PLACEVATI VIŠJE NAJEMNINE KOT SEDAJ, OBA SKUPAJ ZASLUŽITA MESEČNO 36.000 DIN.

ZA BARAKAMI OB JAMI JE SE SEDEEM BARAK. NEMO SE STISKAJO DRUGA K DRUGI IN ČAKAJO. DVOJE REŠITEV JE ZA NJIH: ALI BODO STANOVALCI DOBILI STANOVANJA IN JIH BODO PODRLI, ALI PA SE BODO V NEKAJ LETIH PODRLE SAME DA NISO V TEH BARAKAH SAMO ODRAŠLI. PRAČAJO PLENICE, KI SE TU SUSE NON-STOP. (DEсно)

ZABAVNI ANSAMBEL ZADOVOLJNI KRANJCI JE NA PROSLAVI RK POSKRBEL ZA VESELO VZDUŠJE

V ELMI so optimisti

V tovarni elektromateriala »Elma« v Črnučah rekonstruirajo obrate galvanika, lakirnica in impregirnica. Poiskali smo pomočnika direktorja v tej tovarni Dušana Dolničarja in ga vprašali.

»Zakaj rekonstruirate te obrate?«

»Zato je več vzrzkov. Eden prvih: v teh treh obratih je v zadnjih letih proizvodnja narasla približno za petkrat, saj smo včasih proizvedli za 40 milijonov mesečno, zdaj pa kar za 200 milijonov. Vzporedno s to potrebo je nastala potreba po novih prostorih za energetske vire. Potrebujejo nove prostore za kotlarno, prostor za pripravo komprimiranega zraka in za novo povečano transformatorsko postajo.«

»V načrtu imate razen tega še...?«

»Novo proizvodno dvorano, v kateri bo popolnoma drugačen tehnološki postopek, precej zmanjšan interni transport. Tu bomo izdelovali polizdelke in montirali finalne izdelke.«

»Omenili ste impregirnico. Kaj izdeluje le-ta?«

»Impregirnica je pomemben obrat v naši tovarni, saj izdelujemo za našo industrijo pomembne izdelke. Tu delamo tekstilne izolirne cevi za motorje in transformatorje, oljno svilo in oljne trakove. Ta obrat je delno že v pogonu, popolnoma pa bo v začetku 1964.«

»Za tako modernizirano proizvodnjo potrebujete gotovo precej novih strojev. Kje jih boste kupili?«

»Res so prav dobri in moderni stroji glavni pogoj, da bomo v bodoče produktivnost dvignili vsaj za desetkrat. Res pa je tudi to, da imamo tudi precej težav z zbiranjem deviz, saj jih moramo sami ustvariti. Na domačem trgu vseh strojev, ki jih potrebujemo, ne moremo kupiti.«

»Kaj je vaš najvažnejši izdelek?«

»Nedvomno mikro material. Naša tovarna pokrije nad 50 odstotkov vseh potreb po tem artiklu v Jugoslaviji. Nedvomno pa je pomemben uspeh našega podjetja to, da smo popolnoma osvojili proizvodnjo regulacijskega likalnika, ki je izdelan po licenci znane tvrdke »Rowente«. Poudaril pa bi to, da ta likalnik izdelujemo le za domači trg, medtem ko izvažamo standardne likalnike, ki so na zunanem tržišču še vedno iskani. Tudi proizvodnja novega likalnika je eden od vzrokov, da smo začeli prenavljati in povečevati obrat galvanike.«

»Kaj izdelujete še?«

»Najbolje bom odgovoril takole. Naš glavni proizvod je najrazličnejši instalacijski elektromaterial, saj ta obsega 75 odstotkov vse proizvodnje. Na drugem mestu so termični aparati, katerih proizvodnja stalno narasča, čeprav že zdaj obsegajo 10 odstotkov vseh naših izdelkov. Ostalih 15 odstotkov proizvodnje pa je izdelava instalacijskih cevi, izolacijskega materiala in transformatorjev po individualnih naročilih. Za našo proizvodnjo je značilno tudi to, da moramo osvajati izdelavo vedno novih in novih artiklov (predvsem v instalacijskem materialu), saj smo letos pričeli izdelovati kar petnajst novih izdelkov.«

»Kolikšna je vrednost vaše proizvodnje?«

»Vrednost letošnje proizvodnje je okrog dve in pol milijardi dinarjev. Po predvidenih bomo letošnji plan presegle za približno štiri odstotke, čeprav je ta, če ga primerjamo z lanskim, že povečan za 18 odstotkov, kar nedvomno ni malo.«

»Kako je pri vas s kadri?«

»S kadri so velike težave, saj zelo težko dobimo celo nekvalificirane delavce, pomanjkanje kvalificiranih in visokokvalificiranih pa je res pereče. Zdaj dela pri nas nad 700 delavcev, potrebovali pa bi jih še.«

»Kako je v »Elmi« s stanovanjskimi gradnjami?«

Tudi hitra stanovanjska gradnja je

eden izmed vzrokov za povečanje proizvodnje, saj potrebujemo za rešitev stanovanjskih problemov vse več in več materialnih sredstev. Do lanskega leta smo v te namene vložili res veliko sredstev. Zgradili smo štiri stanovanjske bloke, samski dom in počitniški dom v Savudriji, ki sicer ni stanovanjski objekt, tovarniškimi delavcem pa je bil zelo potreben.«

»Vrnimo se h kadrom. Ali podjetje samo skrbi zanje in kako?«

»Mnogo naših delavcev obiskuje tehniške srednje šole, precej pa imamo tudi študentov na srednjih in visokih šolah.«

»Kako je s statutom vašega podjetja?«

»Če greste v tovarno med delavce, boste slišali, da precej razpravljajo o tem. Osnutek našega statuta je že v razpravi.«

»Vaš plan za leto 1964?«

»Naš plan predvideva v prihodnjem letu 3 milijarde 100 milijonov dinarjev proizvodne vrednosti. Tako optimistično zasnovan plan temelji na zelo povečani produktivnosti in zelo izpopolnjenem tehnološkem postopku. Pozabiti ne smemo tudi tega, da večina obratov dela v dveh izmenah, dva obrata pa celo v treh.«

»Slišati je, da sodelujete z »Nafto« iz Murske Sobotice. Kako?«

»V Lendavi smo skupaj z njimi ustanovili nov moderen obrat-bakelitnico, v katerem smo zaposlili moško delovno silo, ki je je tam dovolj. Z njo bomo kasneje razbremenili precej naših delavcev, predvsem žene, ki jim potem ne bo treba delati v treh izmenah.«

»In še najvažnejše vprašanje. Kako je s sredstvi za rekonstrukcijo?«

»Za vso rekonstrukcijo, ki jo imamo v načrtu, še nimamo dovolj sredstev, saj za njo potrebujemo več kot 500 milijonov dinarjev, ne da bi računali tudi nova obratna sredstva, ki so za povečano proizvodnjo potrebna.«

E. Jurič

ČRNUČE - elektroindustrijsko središče

Razen podjetja »Energoinvest«, ki je kar dva meseca pred rokom doseglo letni proizvodni plan, je na območju Črnuč še eno gospodarsko podjetje v elektrostroki, namreč tovarna elektromateriala »Elma«. Delovni kolektiv tega podjetja je v soboto 26. oktobra sleni najmanj 10 let. Zelo zanimiv je praznovan 15-letnico ustanovitve. Ob tej priložnosti so na svečani seji kolektiva podelili diplome in lepe nagrade vsem članom »Elme«, ki so zapolnili tudi pregled razvoja in poslovanja tega podjetja. Pred 15 leti so bili na mestu današnje tovarne travniki, tako da so morali graditelji dobesedno »orati ledino«. V letih po ustanovitvi so dvignili vrednost bruto-proizvodnje za skoraj dve in pol milijardi dinarjev. 750-članski kolektiv izdeluje 350 različnih izdelkov, med drugim popoln elektroinstalacijski material, vodotesen instalacijski material, oljno platno za potrebe elektroindustrije in še mnoge druge izdelke. Pri tem uporabljajo predvsem domače surovine, saj znaša delež uvoženega materiala samo 1%.

Rezime delovnih uspehov tega podjetja je nadalje pokazal, da s svojimi izdelki pokriva skoraj polovico potreb na jugoslovanskem tržišču, 10% pa še izvažajo v vzhodne in zahodne države. V teku svojega poslovanja je trikrat znižalo cene in trikrat zvišalo osebne dohodke svojih članov. Čeprav je v zadnjih dveh letih povečalo produktivnost za 26 odstotkov, bo v dobi triletno rekonstrukcije, in z dograditvijo obrata v Dolnji Lendavi podvojilo proizvodnjo na 5 milijard dinarjev. Pri tem pa niso pozabili na potrebe kolektiva in v te namene zgradili 104 stanovanja, samski dom, delavsko us-

lužbeno restavracijo in počitniški dom v Savudriji.

Da še bolj izpopolnimo podobo črnuške elektroindustrije, navajamo še primera tovarne elektrokemične industrije »Belinka« in črnuškega obrtnega podjetja »Energoinvest« iz Sarajeva:

Tovarna elektrokemične industrije »Belinka« je v zadnjih letih pokazala temeljit vzpon tako v kvaliteti, kot v količini izdelanega elektromateriala. S temeljitimi analizami trga, sodelovanjem s poslovnimi partnerji in rekonstrukcijo tehnoloških procesov dela so močno dvignili proizvodnjo v tem podjetju.

Obrat »Energoinvesta«, ki je, kakor smo uvodoma omenili, že dosegel letošnji plan, pripravlja za prihodnje leto precej razširjeno dejavnost. Doselej so v tem obratu z velikim uspehom izdelovali popolne energetske naprave in vse vrste distribucijskih transformatorjev. Pri tem pa so bili precej vezani na uvoz, ker nekaterih detajlov za energetske naprave ni izdelovalo nobeno domače podjetje. V ta namen si je podjetje zagotovilo licenco francoskih tovarn »Alsthon« in »Savoisienne«. Z investicijskim posojilom splošne gospodarske banke SRS in s krediti iz družbeno-investicijskih skladov širših družbeno-političnih organizacij, bo podjetje razširilo svoje obrate in v prihodnjem letu izdelalo 3000 transformatorjev.

A. Z.

OB 100-LETNICI RK JE BILA SKROMNA SLOVESNOST V DOMU DRUŽBENIH ORGANIZACIJ V STOZICAH

Plinske cevi pod pločniki in zelenicami

V novogradnjah na Brinju bodo kmalu zagoreli plinski štedilniki in ostala gospodinjstva mehanizacija, ki je doslej čakala na plinovodno zvezo z Ljubljansko plinarno. Precej krivde, da je projekt stekel šele sedaj (15. novembra je geometrska ekipa zaključila in izmerila traso) lahko pripisemo pomanjkanju plinovodnih cevi, pa tudi izhod za silo bi se našel, če bi bili hišni sveti v novogradnjah bolj iznajdljivi in prožni. Ljubljanska plinarna jim je namreč zagotovila, da bo začasno preuredila vse gorilnike na plinskih aparatih, ki bi potem lahko delali na Butan-plin. Kolikor vemo, pa takega primera doslej ni bilo.

Kako bodo potekala in kdaj bodo dela s plinovodom zaključena nam je povedal ing. Božo Južina, referent za komunalne zadeve pri oddelku za gradbene in komunalne zadeve Občinske skupščine Ljubljana-Bežigrad:

— Ker je plinarna v Šiški, nam dela precej preglavic Kamniška proga. Odločili smo se, da bomo plinovodne cevi speljali v kanal pod progo. Za glavni vod, od katerega se bodo cepili posamezni odseki v stave, bomo potrebovali 730 metrov nizkotlačnih litoželeznih cevi s premerom 300 centimetrov, medtem ko bo ulična napeljava polovico tanjša, zato pa skoraj enako dolga.

— Koliko znaša predračun za napeljavo plinovoda in vse priključke?

— Okvirna cena za gotov projekt sicer znaša 22 milijonov 137 dinarjev, vendar bo lahko večja ali manjša. V tej ceni je všteti 16 milijonov 800 tisoč dinarjev za same cevi in ostale gradbene materiale,

medtem ko je ostanek namenjen za zemeljska dela. Pri tem pa smo lahko samo približno točni, ker ne vemo, kako nam bo zimsko vreme naklonjeno.

V mislih smo imeli še drugi idejni načrt, po katerem bi se priključili na visokotlačni plinovod tovarne »Saturnus« v Mostah.

S tem bi sicer prihranili nekaj sredstev, ki jih bomo tako porabili za glavni plinovod od plinarne do naselja. Težko pa bi zmogli stroške za eksplozivne komore, v katerih bi znižali pritisk plina na običajni mestni pritisk 0,1 do 0,2 atmosfere. Zato smo tudi ostali pri prvem načrtu, ki ga že izvajamo.

— Kdaj boste z deli končali?

— Točno ne morem odgovoriti, ker bo plinovod tekkel ob vseh obstoječih in bodočih komunikacijah na Brinju. Kar pa zadeva letošnji program, upam, da ga bomo pred Novim letom končali.

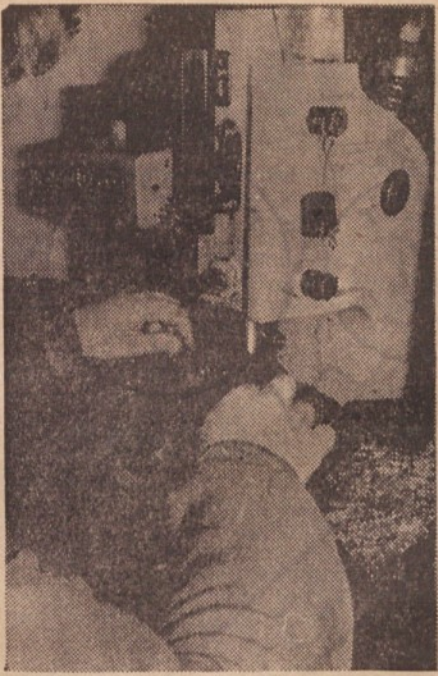
— Kaj pa bežigradske ceste? Ali se lahko v prihodnjem letu nadejamo izboljšavam?

— Program, ki si ga je zastavil svet za komunalne dejavnosti v naši občini, je precej obširen. Še letos bomo zaključili dela na Vojkovi ulici in v ulici Padlih borcev. Za prihodnje leto pa pripravljamo asfaltiranje Glavarjeve, Triglavske, Posaškega in Omahenove ulice. Na teh ulicah so komunalne naprave že popolne, tako da ne bo več poznejših prekopavanj. Drugače pa je z Einspillerjevo ulico, ker kanal Staničeve ulice, ki Einspillerjevo prečka, še ni položen.

— Ali boste istočasno uredili tudi pločnike in zelenice ob cestniških?

— Kar zadeva hodnike, moram povedati, da jih bomo verjetno uredili nazadnje, ker pod njimi tečejo vsi vodi komunalnih naprav. Zato bomo najprej asfaltirali cestišča, hodniki in zelenice pa bodo morali še malo počakati.

A. Zigon

TKG

„DELAMO 42 UR NA TEDEN“

— Ob istem času pred dobrim letom dni smo se odločili za rekonstrukcijo naše tovarne, so nam za uvod v razgovor povedali v tovarni kovinske galanterije ob Topniški ulici, kjer delavci kot prvi v naši občini že delajo le pet dni v tednu.

— Novo tovarno — veliko industrijsko halo gradimo ob bodoči Industrijski cesti ob kamniški progi pri tovarni Ljubljanske mlekarnice. V njej bomo imeli trikrat več prostora kot v sedanjih prostorih, saj bomo razpolagali s 4 tisoč kvadratnimi metri pokritih prostorov. Ob istih cenah nameravamo do 1970. leta povečati realizacijo na dve milijardi 600 milijonov dinarjev prometa letno.

lijardo dinarjev! Do konca leta računajo, da bodo plan preseglji za 400 milijonov dinarjev (realizacija gotovih proizvodov.)

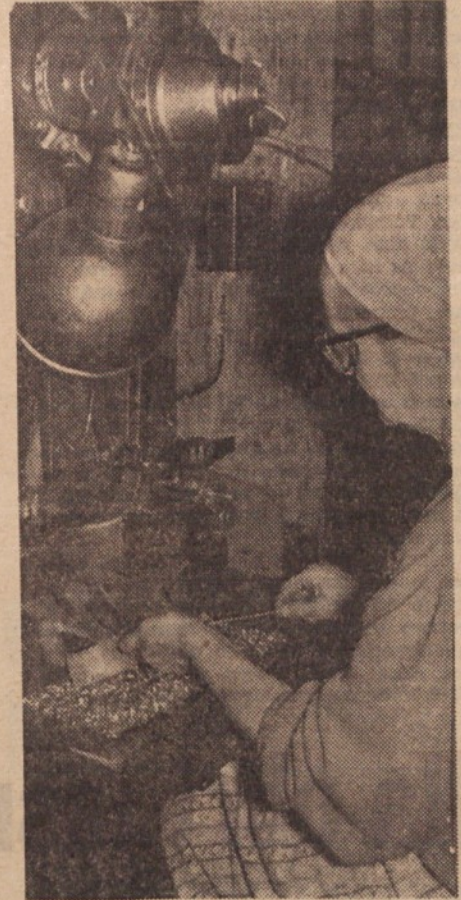
— Na skrajšani delovni čas smo se pripravljali dlje časa. Delno smo na skrajšani delovni teden prešli že 1. oktobra. Za zdaj delamo še vsako četrto soboto v mesecu, po Novem letu pa bomo prešli na popolni 42-urni teden. Le-ta prehod je še posebej ugoden za naše zaposlene ženske, saj pri nas nad 60 odstotkov vseh zaposlenih predstavljajo prav ženske.

— Po prvih analizah sodeč, smo s tem delnim skrajšanjem delovnega tedna zabeležili nadvse ugodne rezultate. V začetku smo bili bolj skromni, saj smo računali, da bi obstali vsaj pri stari proizvodnji, vendar se je zgodilo veliko več, kar nas je skorajda presenetilo. Naš kolektiv se je z referendumom odločil za skrajšan

delovni teden — 95 odstotkov ljudi je spregovorilo DA. Rezultat je na dlani. Zadnji mesec smo dosegli rekordno proizvodnjo — 100 milijonov dinarjev! In tako se je zgodilo veliko več, kot smo sploh lahko pričakovali...

NERAZISKAN TRG

Kdorkoli bi morda mislil, da je kolektiv TKG brez vsakršnih težav, vendar le ni tako. Potrošnja njihovih proizvodov je bolj ali manj sezonskega značaja. Le 20 odstotkov proizvodnje lahko z gotovostjo planirajo za leto dni naprej. Vsa ostala proizvodnja je odvisna od zahtev in tekočih potreb trga. Tovarna ima samo v Jugoslaviji nad 360 večjih odjemalcev, vendar grosistična trgovska mreža še zmeraj ne planira naprej, koliko in kakšno blago bo potrebovala naša industrija v določenem

— Kako, smo nehote vprašali?

— Delovne sile ne bomo bistveno povečali, izpopolniti moramo predvsem tehnološki in analitski proces, ki sta bistvenega pomena za povečanje proizvodnje. ga pomena za povečanje proizvodnje.

PLAN V 10 MESECIH

TKG je v naši državi eden največjih proizvajalcev drobnega galanterijskega materiala: raznovrstnih zaponk, netov in podobnega materiala, ki ga predelovalna industrija nujno potrebuje. Proizvajajo nad 120 vrst različnih tovrstnih predmetov ali več kot 400 posameznih zaponk, netov in drugega materiala te vrste. Njihovi glavni odjemalci so predvsem čevljarska industrija in industrija usnjene galanterije. V desetih mesecih ali do 1. novembra letos so izpolnili letni plan — mi-

Je planiranje proizvodnje res formalizem?

Gradbeno podjetje Crnuče je v devetih mesecih izpolnilo le 45 odstotkov letnega plana!

Povsem po nepotrebnem bi izgubljali bese, če bi ponovno začeli razpravljati o prednostih planskega gospodarjenja in planiranja proizvodnje, ki je za stalno rast ne samo posameznega podjetja, temveč tudi našega gospodarstva nasploh brez vsakršnega dvoma eden izmed osnovnih pogojev. Ob sprejemanju letnih planov običajno govorimo o preoptimističnem ali prepesimističnem planiranju posameznih gospodarskih organizacij. Zakaj? V marsikaterem podjetju so plan pripravili kar tako na hitro roko ali »na okos«, kakor pravimo, ker za to delo iz preprostih razlogov »niso imeli časa«. Takšno formalistično planiranje zaradi planiranja po neredkosti že sredi leta ali nekoliko kasneje povzroča neprijetne glavobole.

■ V Gradbenem podjetju Crnuče, kjer je zasposlenih 62 delavcev, že lani niso izpolnili letnega plana, kljub temu pa so letos še »napelili« plan vsrimerjavi z lanskim letom za skoraj 30 odstotkov! Ker so doslej po podatkih občinskega sindikalnega sveta Bežigrad dosegli le 38 odstotkov letnega plana in po lastnih 45 odstotkov, smo obiskali to podjetje in povprašali nekaj vodilnih ljudi, kaj menijo o spojem neuspehu.

■ Predsednik delavskega sveta Jože Kovač. — Lani, še posebej pa letos, je bil plan, kakor se je izkazalo, nerealen. Za neizpolnjevanje plana je več vzrokov: zelo huda zima, ki je močnejše kot običajno zavrla gradbeno sezono, nepredvidene izgube obrtniških del — bistvenih postavk višine plana — in delno tudi nesoglasje med bivšim direktorjem in ostalimi člani kolektiva Direktor Jakob Ogrin, ki je že pred časom dal odpoved, je sicer podjetje finančno okrepil, vendar se je loteval le nizkih in manjših gradenj, kar je bilo v nasprotju s težnjami nekaterih drugih članov kolektiva. Razen tega se je tudi močno zavzemal za združitev z gradbenim podjetjem Bežigrad, s čimer pa se kolektiv ni strinjal. Plan je delavski svet sprejel, ker je zaupal vodilnim uslužbencem, da niso sprejeli nečesa, kar ne bi uspeli realizirati. Ob sedanjih situaciji bomo do konca leta realizirali verjetno 60 odstotkov predvidenega plana za letos, kljub temu pa podjetje finančno stoji zelo ugodno, lahko trdim celo boljše kot druga gradbena podjetja v občini!

■ Janez Stanič, predsednik sindikalne podružnice in Predsednik upravnega odbora GP Crnuče. — Je planiranje proizvodnje formalizem?

— Gre za nerealno planiranje, vendar bomo do konca let dosegli 80—90 odstotkov letnega plana! Združiti z gradbenim podjetjem Bežigrad smo nasprotovali, ker nam je tov. Ogrin v imenu občinskih forumov združitve diktiral. Nasploh je prišlo med direktorjem in posameznimi člani kolektiva večkrat do nesoglasij zaradi strokovnih vprašanj, čeprav vse to ni močnejše vplivalo na finančni učinek podjetja. Proti združitvi smo nastopili, ker ni bila v interesu podjetja, temveč predvsem v interesu bivešega direktorja.

■ Jakob Ogrin, bivši direktor GP Crnuče:

— Posebno zaradi propadle združitve z GP Bežigradom in nesoglasji z nekaterimi posamezniki v podjetju, sem se odpovedal službi v tem podjetju. Podjetje GP Crnuče ima po mojem mnenju preskromne možnosti za prevzemanje večjih gradbenih del, še posebej zato, ker so roki za dograditev večjih objektov zelo kratki. Združitev z večjim podjetjem bi bila zato zelo umestna.

■ Tudi občinska komisija je ob pregledu poslovanja GP Crnuče ugotovila, da so se razmere v podjetju ob pripravljanju na združitev z GP Bežigradom izredno poslabšale, predvsem ko so začeli razpravljati, kdo in kakšno delovno mesta bodo prevzeli posamezniki v združenem podjetju, in da razen tega podjetje nikakor ne bi izpolnilo precej previsokega plana.

■ Čeprav odgovorni ljudje v GP Crnuče trdijo, da podjetje kljub neizpolnjevanju planskih obveznosti, finančno posluje zelo uspešno, ne bi smeli pozabiti, da planiranje proizvodnje ni zgolj samo sebi namen, da planiranje ni stvar dveh ali treh posameznikov in ne zadeva samo uspeh ali neuspeh podjetja, temveč tudi občine in njenega gospodarstva nasploh.

Pred dnevi je bežigradska občinska skupščina imenovala novega direktorja, zato lahko pričakujemo, da bo podjetje kljub dvomljivemu finančnemu uspehu letos, v prihodnje uspešno izpolnjevalo tudi svoje planske obveznosti.

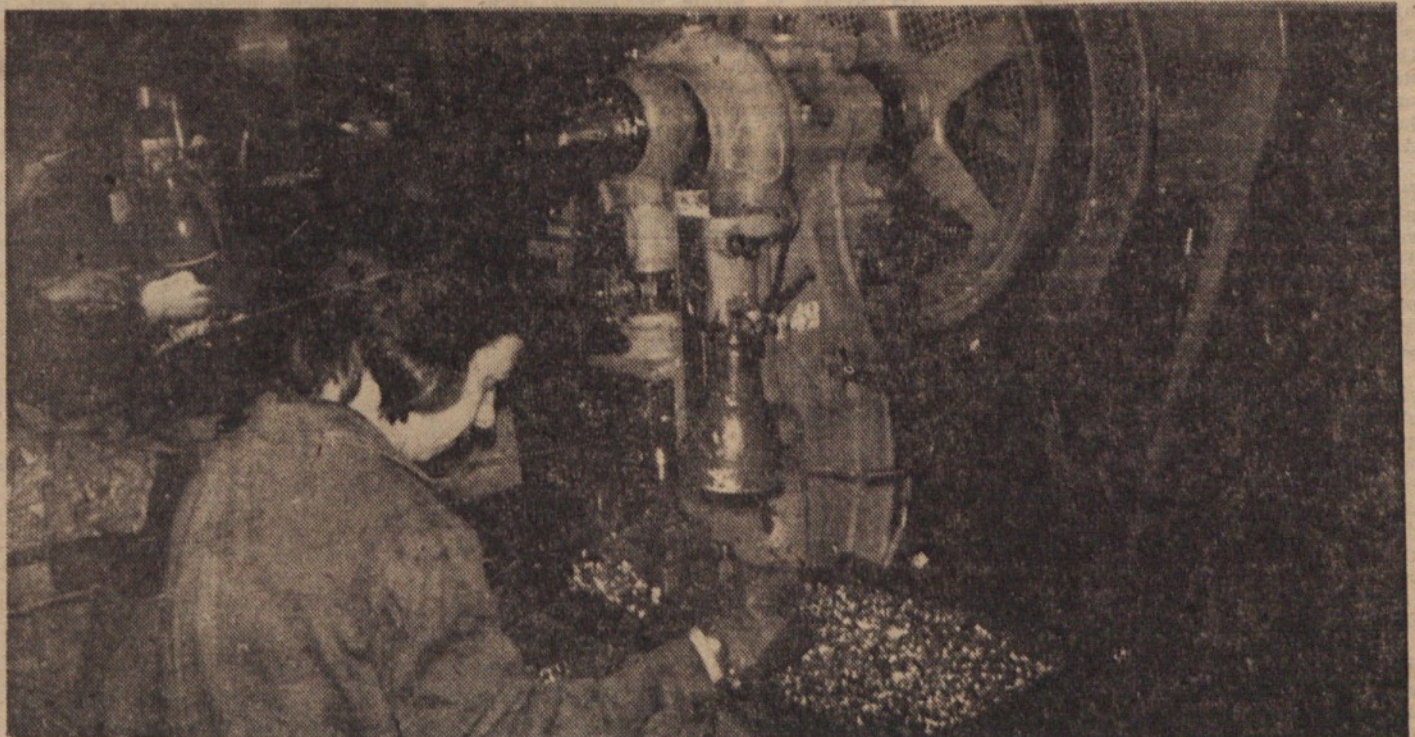
NIKO LAPAJNE

času. Zaradi tega morajo v TKG največkrat v zelo kratkem času preusmeriti proizvodnjo na predmete, ki jih zahteva trg. Zaradi izredno skromnih zmogljivosti nimajo skoraj nikakršnih zalog, največ le za mesec dni naprej. Če bi lahko temeljiteje za daljši čas planirali proizvodnjo določenih predmetov, bi bsekakor bo lje izkoristili stroje in njihovo zmogljivost.

— Kljub podražitvi materiala — valjane pločevine — smo ohranili cene na isti višini, čeprav se v zadnjih letih nismo bistveno modernizirali. Vse nadomeščamo z boljšo organizacijo dela in večjo produktivnostjo. Novo tovarno smo začeli graditi z lastnimi sredstvi in z najetjem kreditov 860 milijonov dinarjev kreditov za industrijsko halo in novo upravno poslopje ter dvesto milijonov za obratna sredstva in nove stroje.

Dobršen del svoje proizvodnje — okrog 18 odstotkov — TKG izvažata tudi v tujino: Italijo, Madžarsko in SSSR. Izvoz pa se bo z novo tovarno še znatno povečal.

N. L.

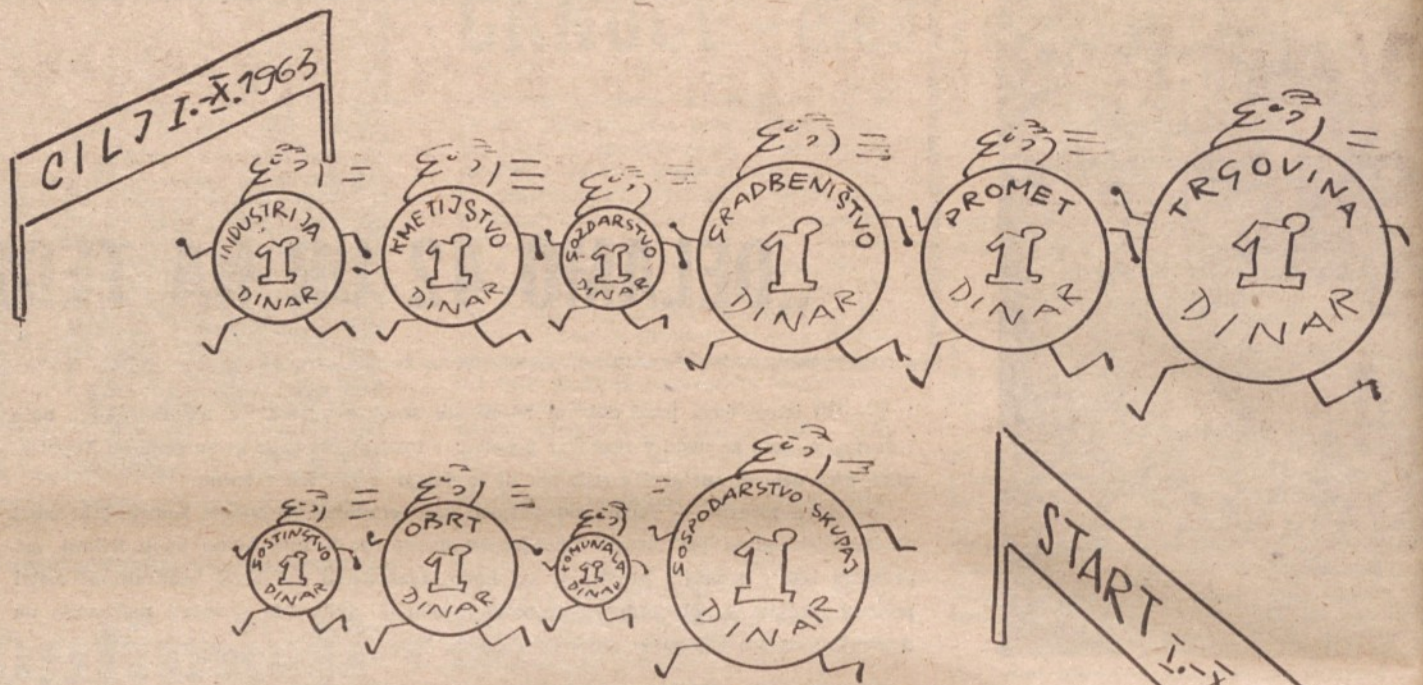
Leto se s hitrimi koraki bliža svojemu koncu. Zato se nam že sedaj nehote postavlja vprašanje, kako letos gospodarimo. Ali bodo letošnji uspehi boljši od lanskih, ali bomo izpolnili predvidevanja družbenega plana?

Da bi lahko še pravočasno storili vse potrebno, če neke ne gre tako kot bi moralo in pa, da lahko že sedaj delamo zaključke o predvidevanjih za bodoče, moramo tekoče spremljati gibanje našega gospodarstva.

Hitre in dokaj sigurne podatke nam lahko nudi statistika pri Službi družbenega knjigovodstva Narodne banke. Iz teh podatkov smo za oceno gibanja gospodarstva izbrali le en stm podatek, in sicer o prilivu sredstev na žiro račune delovnih organizacij. Res je, da je en sam podatek razmeroma skromen, toda ni naš namen detajlno obravnavati gibanje gospodarstva, pač pa na enostaven in kratek način prikazati določene uspehe ali pa tudi neuspehe našega gospodarstva.

Podatek, ki ga obravnavamo, predstavlja v bistvu vnovčeno realizacijo, s tem, da so vpodatkih za lansko leto med delovno organizacijo in bank- bistrvene razlike. Podatki delovne organizacije zajemajo le tisto vnovčeno realizacijo, ki se naša na fakture izdane v lanskem letu, do čim vnovčene realizacije za neplačane fakture, prenesene iz leta 1961 delovna organizacija v periodični obračun ne zajema, ker so ti zneski že bili predmet obračuna. Zaradi tega so podatki vsebinsko različni in med seboj neprimerljivi oziroma so izkazani uspehi nerealni. Nasprotno pa bančni podatki zajemajo vsa vplačila na žiro račun, ne glede, na katero leto se našašjo ter so zaradi tega vsebinsko enaki in tudi primerljivi, in je izkazani rezultat tudi realen.

Bančni podatki pa nam v določeni meri kažejo tudi na obseg fakturirane realizacije in ne nazadnje na obseg proizvodnje. Dejstvo je namreč, da je morala delovna organizacija, če je hotela doseči priliv na žiro račun, najprej nekli proizvod izdelati ali izvršiti neko uslugo, ter to nato tudi

Kako gospodarimo?

prodati. Zato nam ta en sam podatek s prilično točnostjo kaže tudi obseg prodaje oz. proizvodnje, seveda s predpostavko, ki izvira iz dosedanjih izkušenj, da se zaloge gotovih izdelkov in stanje dolžnikov v večini primerov bistveno ne spreminjajo.

Zbirni pregled desetmesečne realizacije nam kaže, da se je ta povečala proti preteklemu letu za 40 odstotkov! Vse-

splošni napredek našega gospodarstva v letošnjem letu se odraža seveda tudi v doseženi realizaciji, oz. v tako visokem preseganju lanskeletnih dosežkov, saj so tudi posamezne panoge močno presegle lanskeletne dosežke in je med 70 gospodarskimi organizacijami le 8 takih, ki niso dosegle realizacije lanskega leta.

Industrija je npr. dosegla za 26 odstotkov večji priliv sredstev na žiro račun letos kot pa lani. Največji vpliv na tako povečanje imajo podjetja TUBA (59 odstotko), ELMA (46 odstotkov) JUB (63 odstotkov), KUVERTA (45 odstotkov) MODNA OBLACILA (45 odstotkov). Tudi vsa ostala industrijska podjetja so lanskeletne dosežke presegle, razen Triglav filma, ki je zaradi znanih težav s pokrivanjem izgube, dosegel le 60 odstotkov lanskeletne realizacije.

Velik uspeh je v panogi kmetijstva doseglo podjetje AGROOBNOVA, ki je lanskeletno realizacijo letos skoraj podvojilo, vendar to podjetje po svoji dejavnosti ne spada pravzaprav med kmetijstvo, ker vrši v glavnem le gradbena dela za potrebe kmetijstva.

Tudi gradbeništvo dosega lepe uspehe. OBNOVA je npr. dosegla za 63 odstotkov večjo realizacijo v primeri s 1962. letom,

EDILIT pa za 62 odstotkov. TOPLOVOD —ELEKTROSIGNAL s 32 odstotkov in termika s 30 odstotkov povečanjem sta pripomogla, da je panoga kot celota dosegla za 33 odstotkov večjo realizacijo kot v preteklem letu.

Največje povečanje med vsemi panogami pa izkazuje trgovina, ki je za 50 odstotkov povečala realizacijo napram lanskemu letu. Med vsemi podjetji prednjači s 76 odstotki ASTRA, kateri sledi ELEKTROTEHNA s 64 odstotki, ter DINOS s 30 odstotki in LESNINA s 35 odstotki. Razmeroma dobra oskrbljenost z obratnimi sredstvi je nudila trgovskim podjetjem možnost razširitve asortimenta in povečanje zalog, kar seveda kažejo tudi doseženi uspehi.

Obrtna panoga je dosegla letos za 26 odstotkov večjo realizacijo kot lani.

Največji porast je doseglo podjetje MOTOUNIVERZAL, in sicer 67 odstotkov, kar je posledica ozke specializacije na popravilne ene znamke avtomobilov. Tudi AVTOOBNOVA je v tej stroki dosegla lepe uspehe, saj je povečala realizacijo za 40 odstotkov, medtem ko je AVTOMEHANIKA dosegla le 19 odstotkov povečanje.

Nadaljevanje na 12. strani

Na obrt nismo pozabili

Halo, servis?

Da.

Pipa mi pušča, pridite popraviti...

Tovariš, nič ne bo, čez dva dni, prej ne utegnemo, vprašajte drugje...

Takih dialogov je za Bežigradom, odkar so se servisi utekli, čedalje manj. Kljub že razmeroma hitri potrebi v najrazličnejših obrtnih delavnicah pa je še vedno cela kopica upravičenih pritožb, ki lete na kvaliteto obrtnih storitev. Dela bodo obrtniki toliko časa opravljali slabo, dokler bodo imeli na določenih področjih nekateri posamezniki monopol. Tega pa se da odpraviti le z večjim številom obrtnikov.

Tega se prav dobro zaveda tudi občinska skupščina, ki je že sestavila okvirni predlog za nadaljnji razvoj obrti za Bežigradom.

Na področju bežigradske občine je sedem obrtnih podjetij, osem samostojnih obrtnih delavnic in štiri obrtne delavnice v sestavi obrtnega podjetja. To je za 40.000 občanov, kolikor jih prebiva na področju občine, občutno premalo. To se posebno pozna v novih stanovanjskih naseljih, kjer so gradili le stanovanja, na obrtne storitve pa so investitorji običajno pozabili.

Savsko naselje, kot največje stanovanjsko naselje, ki je bilo zgrajeno v Ljubljani, tega problema kmalu ne bo več poznalo. V prvem traktu stavb, ki so namenjene obrtniški dejavnosti, so že našli svoje prostore brivci in frizerji, krojači, čevljarji in čistilci obleke. V drugem obrtniškem traktu pa predvidevajo prodajalno kristala, tapetniško in dekoratersko delavnico, popravilnico harmonik in vodovodno-inštalatersko delavnico.

Med obrtne delavnice v naši občini štejemo še »Avtomehaniko«, ki gradi nove prostore v Samovi ulici 14 in »Avtoobnovo«, ki bo imela nove obrtne prostore na Titovi cesti pred bencinsko črpalko. V bližini »Avtoobnove« gradijo nove poslovne prostore tudi »Avtocomerco«. Za avtomobiliste bo za Bežigradom vsekakor preskrbljeno. In ostali servisi?

V osnutku sedemletnega plana je predvideno, da se bodo obrtne zmogljivosti občutno povečale v vseh krajevnih skupnostih. Krajevna skupnost Bežigrad bo po sedanjem planu adaptirala le prostore za moško in žensko frizerstvo, medtem ko je predvideno, da bodo v krajevni skupnosti »Boris Kidrič« odprli moško krojaško delavnico, moško in žensko frizerstvo ter čevljarstvo delavnico. Frizerske salone pa bodo odprle tudi krajevna skupnosti »Stadion«, »Stožice« in »Črnuče«.

V sedemletnem planu bo potrebno predvideti obrti, ki bodo skrbele za obnovo stavb: zidarstvo in fasadarstvo, krovstvo, parketarstvo, pleskarstvo in sobleskarstvo, pečarstvo, mizarstvo, klu-

čavničarstvo, kleparstvo, inštalaterstva za vodovod, kanalizacijo in centralno kurjavo, elektroinstalaterstvo, steklarstvo in nekatere druge.

Da bi se vse to v sedemletnem planu tudi uresničilo, je svet za obrt občinske skupščine sprejel naslednje sklepe in priporočila:

1. Zasebnemu sektorju naj se z davčno politiko omogoči perspektiva njegovega poslovanja predvsem tam, kjer družbeni sektor nima možnosti obstoja.

2. Zaradi vedno večjih potreb po obrtnih storitvah naj se zasebnemu sektorju daje možnost uveljavljanja vseh oblik dela, ki jih dovoljuje splošni zakon o obrtnih delavnicah samostojnih obrtnikov. Dosedanje zmogljivosti družbene obrti so nezadostne, prav tako pa so storitve premalo kvalitetne. Potrebni so nujni ukrepi za povečanje kapacitet in izboljšanje kvalitete, pri čemer naj v večji meri sodelujejo industrija, gradbeništvo in trgovina, zlasti pri ustanavljanju servisov za proizvode trajnejše vrednosti.

3. Z navedenimi ukrepi je istočasno zaostri politiko delovanja šušmarjev.

4. Da bi se že sedaj pripravile gospodarske organizacije storitvene obrti, katerim se določa obveznost do družbene skupnosti v pavšalnem znesku, na poslovanje po ekonomskih načelih, se priporoča, da se opusti dosednji način določanja pavšala in preide na enoten način obremenitve v višini rednega obračuna brez izrednega dohodka s tem, da bi le v izjemnih primerih odstopili del pavšala uslužnostnim gospodarskim organizacijam razširjeno reprodukcijo.

Ta družbena sredstva naj se koncentrirajo v poseben kreditni investicijski sklad pri občini. Sredstva tega sklada naj se porabljajo za dajanje investicijskih posojil

za perspektivni razvoj uslužnostne obrti.

5. Kljub nejasnosti, kakšna naj bo sploh dejavnost servisov krajevnih skupnosti in kljub nekaterim začetnim napakam, zaradi katerih so se nekateri tovrstni servisi izrodili v proizvodno obrtne obrate, je treba povečati storitvene zmogljivosti in težiti po razširitvi in koncentraciji istovrstnih servisov.

6. Najemnine za poslovne in obratne prostore se plačujejo po odloku ObLO Ljubljana-Bežigrad o tarifi najnižjih najemnin za poslovne prostore v občini Ljubljana-Bežigrad (Glasnik OLO Ljubljana, št. 86/60 in 25/61). Del najemnin od poslovnih in obratnih prostorov se plačuje v občinski stanovanjski sklad. Ker pa so se ta sredstva do danes uporabljala v druge namene, predlaga svet za obrt, da se ta sredstva vplačujejo v poseben namenski sklad in koristijo za adaptacije in gradnje novih poslovnih in obratnih prostorov.

»Potrebno je izdati odlok, da morajo imeti nekatere stavbe, ki se zidajo na posameznem območju občine, poslovne prostore za določene poslovne dejavnosti.«

7. Zaradi evidence in kontrole nad ser-

visi krajevnih skupnosti je potrebno, da krajevne skupnosti s sklepom ustanovljajo nove ali ukinkajo obstoječe servise. Po določilih uredbe o obrtnih delavnicah in obrtnih podjetjih morajo tudi obratni prostori servisov ustrezati tehničnim in zdravstveno-tehničnim pogojem predpisanim za stveno-tehničnim pogojem, predpisanim za

8. Krajevnim skupnostim Ljubljana-Bežigrad je zagotoviti potrebna obratna sredstva za poslovanje servisov.

9. V 7-letnem družbenem planu 1964—1970 naj se predvidijo naslednje investicije:

a) sredstva za nadaljnjo izgradnjo avtoremontnih podjetij »AVTOOBNOVA« in »AVTOMEHANIKA«. Delavska sveta naj ponovno analizirata obstoječe stanje in perspektivni razvoj ter medsebojno sodelovanje na oblikovanju močnejše gospodarske enote.

b) Modnemu čevljarstvu »ROZNIK« naj se dodeli kredit v znesku 4.000.000.- din za nabavo strojev za brzopopravilnico čevljev v obrtniškem centru v Savskem naselju s pogojem, da tudi gospodarska organizacija v ta namen vložiti isti znesek.

c) Krajevna skupnost »BEŽIGRAD« — sredstva za adaptacije in opremo za moško in žensko frizerstvo na Titovi cesti št. 75.

č) Krajevna skupnost »BORIS KIDRIČ« — sredstva za gradnjo lokala za moško in žensko frizersko delavnico ter čevljarstvo delavnico.

d) Krajevna skupnost »STADION« — sredstva za gradnjo lokala za moško in žensko frizerstvo;

e) Krajevna skupnost »STOŽICE« — sredstva za gradnjo lokala za moško in žensko frizerstvo.

f) Krajevna skupnost »ČRNUČE« — sredstva za gradnjo lokala za moško in žensko frizerstvo

g) Predvideti je tudi ustanovitev podjetja za vzdrževanje stanovanjskih hiš in lokalov.

Kolikor pa bodo na razpolago potrebna finančna sredstva, je kriti še potrebe po ostalih obrtnih storitvah, ki so navedene na 8. strani poročila (manjkajoče obrtne stroke).

Več treninga - več košev

»Crne, črne...« tako so največji privrženci košarke na Ježici spodbujali domače igralke na težkih tekmah z Olympijo Triglavom, Ilirijo... Bodrenje ni bilo zaman, mlade košarkarice so kot novinke v prvi okrajni ligi zasedle odlično drugo mesto za rutinirano ekipo ASK Olympije. Za

mladi, skromni kolektiv, ki tekmuje šele dve leti, je to zelo lep uspeh. Prvenstvo je končano. Kljub odmoru dekleta še vedno zahajajo na igrišče. Težko se je, tudi za krajši čas, ločiti od žoge. Zanimivo je poslušati njihove razgovore v klubski sobi, kjer razpravljajo o težkih

trenutkih, lepih potezah, zamujenih priložnostih in načrtih za bodočnost. Iz teh razgovorov je lahko spoznati njihovo hitro in krepko preznajeno pot do drugega mesta v okrajni ligi in četrtega mesta na republiškem prvenstvu.

Pred dvema letoma je nekaj deklet začelo obiskovati članske in mladinske treninge. V začetku so le plaho opazovale igro, koše in žogo, kmalu so pa tudi same poskušale zadeti koš. Ko se je njihovo število povečalo, so tudi one dobile mesto na urniku vadbe. Takrat ni nihče pomislil, da bodo prav te mladinke danes jedro ene najboljših mladinskih ekip v Sloveniji. Začetek je bil zelo težak. Precej časa je minilo, da je žoga postala vsaj malo ubogljiva. Prišle so prve tekme. Ognjeni krst pod koši so mlade igralke doživele v Zagorju. To, prvo tekmo so dekleta izgubile s poraznim rezultatom 33:0, kar nikakor ni bilo spodbudno za nadaljnjo pot. Za marsikatero ekipo bi bil ta poraz lahko usoden. Pri teh dekletih pa je bilo prav nasprotno. Katastrofa jih je še bolj spodbudila. Plod trdega dela se je kmalu pokazal. Rezultati so bili od tekme do tekme ugodnejši. Prvi večji uspeh je bila osvojitve četrtega mesta v ligi začetnic. Najdragocenejša trofeja prve tekmovalne sezone pa je pokal, ki so ga kot čisti »outsiderji« osvojile na turnirju v Jaršah.

Tudi letošnjo sezono so dobro začele. Prvo mesto v zimski mladinski ligi je bil začetek letošnjih uspehov, ki po resnih treningih v zimskih mesecih niso mogli izostati.

„Tabor“ strelja - 15 let

Le ožji krog ljubiteljev streljskega športa na Ježici je vedel, da so domači strelci, vključeni v SD-Tabor Ježica, praznovali letos septembra petnajsto obletnico obstoja strelske družine. To pravzaprav ni nič čudnega, saj danes ob »množici« modernih športov prav redkokdaj kaj slišimo o strelstvu.

Pred 15. leti se je na Ježici zbrala skupina navdušenih pristašev streljskega športa. Bilo jih je le 12. Med njimi je bil najbolj vnet M. Erjavac. Sklenili so, da bodo ustanovili strelsko družino. Še istega leta, točneje septembra 1. 1948, so na ustanovnem občnem zboru uresničili to željo. Imenovali so se Strelska družina Ježica. Seveda so takoj našli na težave, predvsem finančno. Svojih prostorov niso imeli. V začetku so streljali na improviziranem letnem strelišču ob Savi. Podobno je bilo tudi z orožjem. Tri leta so streljali s puško, ki so si jo 1. 1949. pristreljali kot nagrado.

Družina je imela tudi strelišče ob Savi. Tja so pripeljali staro barako, ki pa ni dolgo služila svojemu namenu. Samo strelišče pa so s prostovoljnimi delom uredili člani. Po požigu barake so to strelišče opustili, vendar so se v zadnjem času zopet lotili gradnje novega strelišča na istem mestu.

In uspehi? Udeležili so se cele vrste tekmovanj. In to precej uspešno. Če na kratko pogledamo njihove uspehe, vidimo, da do 1. 1958. ni bilo nič pomembnejšega. To je povsem razumljivo glede na težave s prostorom. Zelo uspešno pa je bilo 1. 1961. Takrat so postali okrajni prvaki z zračno puško, član Tabora Barle pa je postal okrajni prvak. Zelo lep uspeh je dosegel republiški prvak Bohinc v tekmovanju za Zlato puščico. Takrat je postal tudi slovenski rekorder na starih tarčah s 561. krogi od 600. možnih. Istega leta so pionirji zasedli prvo mesto v tekmovanju

Vendar kljub vsem težavam je delo organizirano teklo naprej. Ze 1951. leta jim je uspelo dobiti svoj prvi prostor za treninge. To je bilo majhno strelišče na Ježici, ki so ga z malenkostnimi gmojnimi sredstvi adaptirali kot strelišče. Rezultat tega se je kmalu pokazal, na raznih tekmovanjih. V tem času so tudi prevzeli današnje ime: SD - Tabor Ježica. Število članov je zelo hitro raslo, bilo jih je že več kot 30. Z naraščajočim številom članstva so rastle tudi zahteve in potrebe, saj nikakor ni malenkost priskrbeti orožje in municijo za toliko ljudi. Manjkalo je denarja. Vendar organizatorji niso vrgli puške v koruzo. Zopet se je pokazala njihova iznajdljivost. Z organiziranjem veselja, s prostovoljnimi delom in slabimi dotacijami od podjetij jim je uspelo vsaj delno rešiti finančne probleme. Dokaj kritično je bilo v letu 1956. saj so morali zaradi ekonomskih razširitve Telekomunikacij zapustiti prostore. Družina je eno leto životarlila, potem pa ji je uspelo dobiti staro, opuščeno skladišče. Takrat je bila družina spet pred hudimi problemi, vendar jim je v tistih kritičnih trenutkih priskočil na pomoč obč. ns. i ljudski odbor s tov. Komandom na čelu. Končno je družini le uspelo normalizirati odnose. Današnji protori so bili dokončno urejeni 1. 1959, ob dograditvi ostalih prostorov v stavbi.

za Perov pokal. V to leto spada tudi do sedaj največji uspeh SD: zmaga nad favoriziranim Diopterom v tekmovanju v okrajni ligi, v kateri so dosegli republiški rekord s 1379. krogi od 1500. možnih. V letih 1962/63 so bili zopet prvaki v okrajni ligi. Omeniti velja tudi to, da so bili v letih 1962 do 1963 edini predstavniki občine na raznih tekmovanjih z zračno, malokalibrsko, in vojaško puško. V republiškem merilu so se na teh tekmovanjih vedno plasirali med prvo desetorico. SD - Tabor je tudi prispeval svoje člane za mednarodne prijateljske dvojboje Furlanija: Gorenjska in Varšava: Ljubljana, kar je lepo priznanje za njihovo marljivo delo.

Danes šteje družina več kot sto članov, od katerih jih redno trenira 30. Težave z malokalibrsko puško, ker nimajo ustreznega strelišča. Družina razpolaga danes z vsemi oddelki od pionirjev do članov. Težave so le s stalno žensko ekipo.

Mogoče še majhna posebnost. Zanimanje za strelski šport med najmlajšimi je zelo veliko. Vendar pri tem SD ni zanemarila svoje vzgojne vloge. Občasno se pozanimajo po šolah za učni uspeh svojih pionirjev in dovolijo trenirati le tistim, ki ne zanemarjajo svojih učnih dolžnosti.

G. Stražisar

KMALU NOVA TELOVADNICA

Poleg poslopja šole na Črnučah so že pred dvema letoma začeli graditi novo telovadnico. Gradnja le te se je precej zavlekla, predvsem na račun raznih obrtniških del, ki niso bila izvršena v predpisanih rokih. Kljub vsem težavam, tudi finančnim, so danes dela v zaključni fazi in bo telovadnica predvidoma odprta 29. novembra.

Telovadnica je zgrajena na južni strani šolskega poslopja in je dolga 29 m in široka 12 m. V posloplju telovadnice so še shramba za orodje, dve garderobi, sanitarije s prhami in pa še dva stanovanjska prostora. Zaradi ugodne lege ob nogometnem igrišču in zaradi nasipa na južni strani telovadnice, nameravajo pozneje tam zgraditi terasne stopnice za gledalce. Poleg šole so pa že začeli z gradnjo manjšega igrišča za košarko, roketom in odbojko. Za zdaj so opravili samo groba zemeljska dela. Za dokončno dograditev igrišča pa bi bilo potrebnih še 13 milijonov din.

Igrišče in telovadnica pa sta na Črnučah nujno potrebna, saj je tamkajšna mladina brez potrebnih prostorov, da bi športna dejavnost v tem delu Ljubljane lahko zopet zaživela. Na šoli imajo velike težave s poukom telesne vzgoje. Prejšnja telovadnica v posloplju bivše občinske hiše je zasedena. Tam so sedaj nastanjeni delavci, tako da dijaki nimajo pravega prostora za normalen pouk telesne vzgoje. Prisiljeni so, da »se grejo« telovadbo v hali šole, ki pa je vse prej kot primerna za pouk telesne vzgoje.

Podobno je tudi z domačim Partizanom. Tudi pri njih je vsaka športna dejavnost zamrla. Razen odbojke, pa še ta je na rakovi poti. Z novo telovadnico bo tudi TVD - Partizan dobil svoj življenjski prostor, seveda proti malenkostni denarni odškod-

V prvi okrajni ligi so kot novinke startale odlično. S šestimi zaporednimi zmagami so si priborile drugo mesto s prednostjo štirih točk pred tretjeplasiranim Triglavom. To je bilo dovolj, da so kljub nekaterim nesrečnim porazom tudi jeseni obdržale to mesto. Nepotrebne poraze so doživele predvsem zaradi poškodb nekaterih najboljših igralok, ki v mlajših igralkah niso imele dovolj uspešnih namestnic.

Udeležile so se tudi republiškega prvenstva v Novem mestu. Tam so dekleta prvič spoznala, da v športu ne odloča samo znanje, ampak mnogokrat tudi športna sreča. Zreb jih je dodelil v najtežjo skupino predtekmovanja skupno z ekipami Olympije in Ilirije. Upale so lahko le na drugo mesto v skupini in s tem na borbo za četrto mesto v finalu. To jim je tudi uspelo. Četrto mesto predstavlja v družbi z Olympijo, Branikom in drugimi rutiniranejšimi ekipami za mlado, neizkušeno ekipo velik uspeh, kljub temu, da bi se lahko ob bolj ugodnem zrebu plasirale še više.

In načrti? Njihova največja želja v naslednji sezoni je, da bi osvojile republiško prvenstvo. Ta želja jim je pravzaprav dosegljiva, saj so že letos v mnogih tekmah s svojo igro in pa še bolj z rezultati dokazale, da sodijo v sam vrh slovenske mladinske košarke. Ključ do nadaljnjih uspehov pa je sveda še bolj resno delo in še več treniranja.

Mnogi se sprašujejo, kje je skrivnost hitrega napredka mladega kolektiva. Dekleta - igralke niso nič drugačne kot prijateljice, s katerimi se pogovarjajo po tekmi. Niso, vendar so! Samarjajo petnajst od teh jih je vzdržalo trdo dvoletno delo, te-žo marsikaterega težkega poraza in še veliko drugih težav. Dober kolektiv, disciplina, skromnost in neusmiljeno »garanje«, so skrivnosti napredka mladih košarkaric. S.

nini za čiščenje, kurjavo in druge potrebe za vzdrževanje telovadnice.

Vseh teh težav pa bo kmalu konec. Sama telovadnica ima zelo lepo, svetlo in sončno lego. Zanimiva je posebna konstrukcija prožnih parketnih tal. Tudi vse mogoče orodje je že pripravljeno za »vse-liteve«. V inventaru bo tudi kanvas, ki je redkost v naših telovadnicah.

Vendar ima projekt tudi dve grobi napaki. Telovadnica je povezana s šolskim poslopljem s hodnikom, ki pa je odprt, in ne ustreza popolnoma potrebam. Dijaki so v razredu in v telovadnici v copatah in se morajo zaradi tega preobuvati. Se huje pa je ob prav slabem vremenu. Težave so tudi pri umivalnikih, ki so previsoki za dijake, tako da se po pouku telesne vzgoje skoraj ne morejo umiti.

Telesna vzgoja na šoli je precej živahna. V oktobru so ustanovili šolsko športno društvo z osmimi sekcijami, ki jih ob pomoči mladincev vodi tov. Miculiničeva, razen strelske, ki jo že vrsto let uspešno vodi tov. Turk. Zanimivo je tudi to, da se bodo enkrat tedensko vsi člani učnega zbora udeležili rekreacijske telovadne ure, če-sar se vsi zelo vesele.

G. S.

BEŽIGRAJSKI ODBOJKARSKI DERBI IZKUPIČEK ZA ČRNUČE

Črnuče, 2. septembra. Prvenstvena odbojkarška tekma I. republiške lige med bežigrajskima tekmečema TVD Partizanom Črnuče in OK »Bežigradom« (nekdanjim »Tegradom«) se je končala z zmago Črnuč 3:1 (15:13, 15:10, 7:15, 15:13).

Prkazana igra obeh moštev ni bila posebno kvalitetna, vendar pa je razburjivi zaključek le zadovoljil številne gledalce.

Prva dva seta so Črnučani gladko odločili v svojo korist, ne da bi jih igralci »Bežigrada« resneje ogrožali. V tretjem setu pa so močno popustili in igralci »Bežigrada« so povsem zagospodarili na igrišču. Tudi v četrtem setu je bila pobuda za točko. Prišel se je izredno dramatični finale. Bežigrajanom sta manjkali le še dve točki do zmage v tem setu. Črnučani so spet uredili svoje vrste in z uspešno igro zmanjševali razliko ter navsezadnje rezultat izenačili. Po vrsti menjav, ki je negotovost o končnem zmagovalcu dvignila do vrhunca, je Črnučanom uspelo prigrati še dve točki in s tem tudi končno zmago.

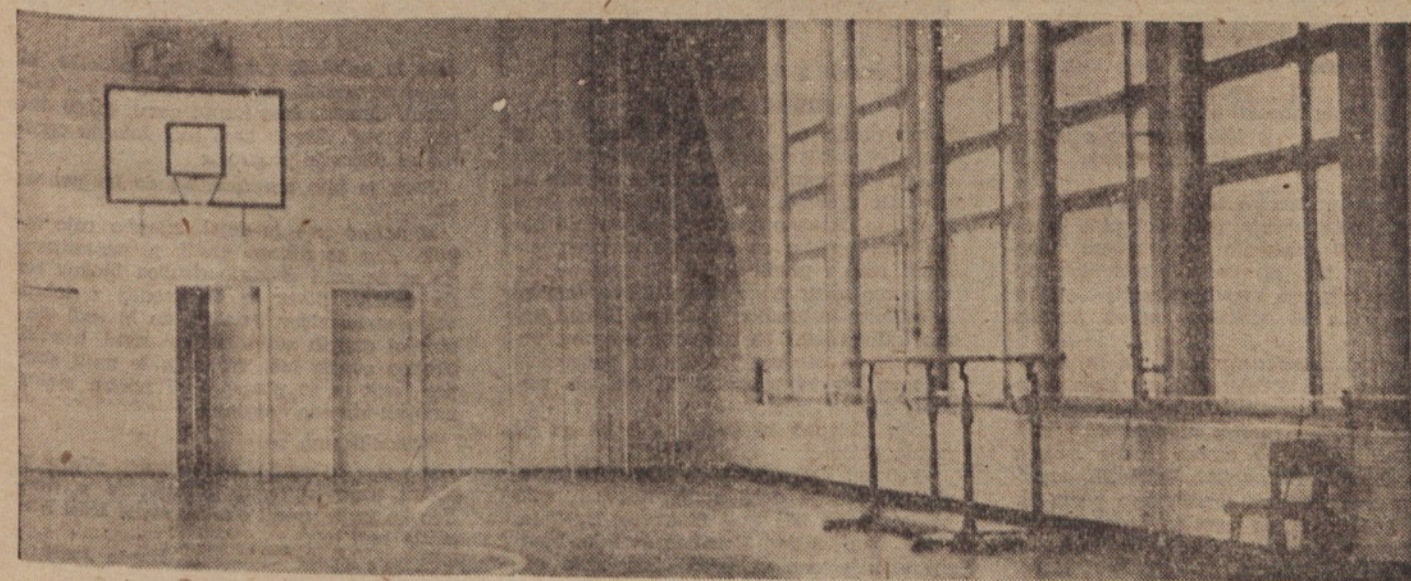
Na igrišču pri tovarni »Elma« sta moštvi nastopili v naslednjih postavah:

Partizan Črnuče: Knez, Arh, Svagelj, Kumer, Kovoč, Černivc.

OK »Bežigrad«: Miklavc, Meserko, Zanevski, Iljaš, Antekolovič, Fabjančič.

Sodnik: Sušnik iz Ljubljane

J.

ZASEDALA JE SKUPŠČINA ZDRUŽENJA BORCEV NOV

Skupščina občinskega združenja borcev NOV je 14. novembra ocenila delo krajevnih organizacij združenja in delo njihovih komisij. Sprejela je več pomembnih sklepov za pravilno usmeritev nadaljnjega dela. Krajevni odbori bodo morali takoj zamenjati nekatere člane komisij, nekatere komisije pa bodo združili s komisijami organizacij ZVVI in ZROP. Da bi imeli vsebinsko bolj bogate letne konference, ki bodo v februarju in marcu drugo leto, bodo predhodno organizirali zborovanja svojih članov.

Skupščina je pozitivno ocenila delo komisij za razvijanje tradicij NOB. V šolah je bilo organiziranih več predavanj in nekaj izletov v pomembne partizanske kraje. Da bi odslej delo teh komisij bilo še bolj plodno, je skupščina priporočila da se organizirajo predvsem takšne akcije in tekmovanja, ki bodo najbolj pozitivno vplivala na obrambo — vzgojno in družbeno politično zavest mladine in ostalih občanov. Kot dober primer je bilo ocenjeno patrolno tekmovanje mladincev in tekmovanje pionirjev letos junija meseca v tomačevskem gozdičku, kjer je sodelovalo 140 mladih občanov.

Nadalje je skupščina svojim članom naložila dolžnost, da zagotovijo, vzgojni vpliv članov ZB na vseh izletih, tekmovanjih in zborovanjih, kjer je navzoča mladina. Predavanja brez slik ali filmov naj se po mnenju članov skupščine omeji na najmanjšo mero, ker mladini ne morejo dovolj meri predočiti veličino dogodkov NOB. Skupščina je tudi ugotovila, da pri delu z mlado mladino ni bilo dovolj povezano z vodstvi mladinskih organizacij, kar se odslej ne bo smelo več ponoviti.

Kritično je bilo ocenjeno delo na zgodovinskem področju, ker se ni premaknilo naprej. Zelo ostra kritika je padla na razne zunanje plačane zapisovalce zgodovinskih dogodkov, ki po svoje prikrojijo pripovedovanje. Občinsko združenje si je zadalo nalogo, da poišče svoje zapisovalce, katere bodo opremili z magnetofoni.

Skupščina je nadalje ugotovila, da so krajevne organizacije pripravile sezname, na osnovi katerih se lahko začne zdravstvena kontrola vseh članov ZB v občini Bežigrad in sklenila zaprositi zdravstvene

organe, da s tako kontrolo začno najkasneje s 1.1.1964. Zdravstveno staje članov ZB ni dobro, kar se vidi tudi iz tega, da je bilo letos poslano na zdravljenje in okrevanje 205 članov.

Posebej je skupščina obravnavala stanovanjsko problematiko članov združenja. Stanovanjska komisija ima v reševanju 209 prošenj in ker bo spomladi dograjen blok s samo 40 stanovanji za člane ZB, ima izredno težko delo. Da bi olajšali delo komisije je skupščina sprejela naslednje sklepe:

■ pri razdelitvi stanovanj, ki se gradijo potom združenja borcev NOV, imajo absolutno prioriteto oni člani, ki so invalidsko ali starostno upokojeni in imajo slaba stanovanja. Kolikor bo na razpolago več stanovanj, bo občinska stanovanjska komisija izbrala najnujnejše primere tudi onih članov, ki so zaposleni v takšnih delovnih organizacijah, ki imajo majhne ali pa sploh nimajo skladov skupne porabe.

■ prošnje članov in svojcev članov, ki so zaposleni v relativno dobro stoječih

delovnih organizacijah, je treba poslati le tem z napolnilom, da s 50 odstotno lastno udeležbo stroškov izgradnje stanovanj vzamejo 50 odstotno posojilo pri občinskem stanovanjskem skladu, ker jim je za člane ZB takšno posojilo zagotovljeno. Člani občinske stanovanjske komisije, morajo obiskati te delovne organizacije zaradi dogovora, kako in kdaj bodo rešile stanovanjska vprašanja zaposlenih članov ZB.

■ s skupščino občine Bežigrad je treba urediti, da bodo člani ZB, ki o pripravljani sami graditi stanovanja, brezpogojno dobili lokacijo. Poleg tega je treba doseči, da se določi zazidalni kompleks

na najugodnejšem zazidalnem področju, na katerem se bodo dajale lokacije samo s priporočilom združenja borcev.

Člani skupščine se niso strinjali, da bi za že odobrena sredstva občinske skupščine v letu 1964 kupili 20 stanovanj. Bili so mnenja, da je bolje, če se stanovanja zgradijo pod nadzorstvom združenja.

Skupščina je dala tudi pristanek za ustanovitev tehničnega vodstva treh borčevskih organizacij na občinskem nivoju, in sicer združenja borcev NOV, ZVVI in ZROP.

S. K.

VESTI

VZDOLŽ TITOVE CESTE vse od Stadiona bodo v kratkem trgovine dobile novo obličje. Med prvimi obnovljenimi in novimi lokali je bila lekarna in narodna ter komunalna banka. Kmalu za njima pa so začele spreminjati podobo Modna oblačila in prodajalna električnih aparatov in električnega materiala, prodajalna špece-rije itd. Bežigrad se bo tako z novimi lokali počasi vključil v živahno trgovsko središče. Poglavitno je, da bi bile na našem koncu tiste specializirane prodajalne, ki jih v mestu ni. Kljub mnogim kritikam je prodajalna »Astre« nedvomno Bežigradu potrebna, morda bi bilo lahko takih trgovin še več. K specializiranim trgovinam sodi tudi prodajalna pohištva na GR, prodajalna pohištva »Lesnina« itd. Ob novih trgovinah pa so nedvomno potrebni tudi ustrezni svetlobni napisi, ki jih v Ljubljani na splošno primanjkuje. Napisi bodo poživili Titovo cesto in ji tako v nočnih in večernih urah ustvarili videz podaljška trgovskega središča. Na sliki levo: montiranje svetlobnega napisa na Titovi cesti (levo).

NA JEŽICI je bila električna napetost v zadnjih letih zelo nizka, zgodilo se je celo, da so namerili le 140 voltov. Posebno v večernih urah je delala tako nizka napetost preglavice velikemu številu prebivalcev Ježice. Ustavljale so se centrifuge pralnih strojev, radijski sprejemniki so pogosto molčali, slika na televizijskih zaslonih je bila medla, žoge se v telovadnici sploh ni videlo, v kuhinjah so luči le brlele... Občani so na vseh zborih občanov postavljali zahtevo, da se takoj nekaj ukrene, saj je bilo pogosto prav tako, kot da elektrike sploh nimajo napeljene.

V novembru pa je inž. Horvat pomaknil stične ročice v novi transformatorski postaji. Nova transformatorska postaja je bila s tem vključena v električno omrežje. Prisotni občani so se z zadovoljstvom ozirali na majhno stavbo, ki je prinesla v njihova stanovanja več luči. »Sedaj bomo žarnice pogosteje menjali, saj bo napetost dovolj,« so se v šali pogovarjali pred transformatorsko postajo in potlej »Pri ruskem carju«, kjer so odkrile transformatorja tudi ustrezno zalili.

PRIHODNJE LETO 70 000 TON

Ko ocenjujejo pri podjetju Dinos letošnjo letno realizacijo, ugotavljajo veliko preseganje rezultatov lanskoletne realizacije. Tako bo količinski promet večji za približno 16 odstotkov in vrednostni za približno 20 odstotkov. Večja porast vrednostne realizacije od količinske pa ni posledica višjih prodajnih cen, temveč je rezultat večje prodaje kvalitetnejših vrst odpadnih surovin, pripravljenih za potrebe industrije. Tudi mehanizacija, ki jo je podjetje nabavilo v zadnjem letu, je veliko pripomogla, da so bili ustvarjeni takšni rezultati poslovanja.

Kako pa bo drugo leto? Pri planiranju so upoštevali, da v letu 1964 ne bodo mogli povečati mehanizacije, ker zaradi drugih potreb ne bo na razpolago dovolj sredstev. Količinska realizacija za leto 1964 bo zato večja od letošnje za 5.500 ton in bo znašala 70.000 ton odpadnih surovin. Prodaja po vrednosti bo večja od letošnje za 6,25 odstotka in bo znašala 2.000.600.000

din. Težka in predelovalna industrija bo dobila s tem 2.500 ton tekstilnih odpadkov, 47.500 ton železa, 3.700 ton starega papirja, 1.300 ton živalskih kosti in cca 400 ton stare gume.

Nekaj teh količin podjetje Dinos tudi izvozi. Gre za artikle in količine, ki jih domača industrija ne predela oz. za tržne viške. Letošnji plan izvoza v višini 37 milijonov dinarjev je podjetje doseglo že v oktobru. Izvažalo je odpadke aluminija, steklene črepinje in nekatere vrste tekstilnih odpadkov. Ker bo prihodnje leto izvoz aluminijevih odpadkov verjetno prepevedan, bo izvoz občutno manjši.

70.000 ton odpadnih surovin predstavlja eno petino vseh zbranih koristnih odpadkov, ki jih odkupijo podjetja za promet z odpadki v Jugoslaviji.

S. M.

(napisal Stane Mancini, Parmova 33, Dinos, Ljubljana)

V novembru sta na Linhartovi ulici slavila 54-letnico poroke 84-letna Ana Vidovič in 82-letni Franjo Vidovič, upokojeni železničar. Kljub visoki starosti sta še čil

la in zdrava in nista bila še nikdar resneje bolna. Z največjim veseljem obdelujeta vrt, s prav takim veseljem sta nazdravila tudi ob redkem življenjskem jubileju.

KAKO GOSPODARIMO

Nadaljevanje s 4. strani

Vzporedno s porastom gradbeništva sta povečali svojo dejavnost tudi podjetji KLJUČAVNICARSTVO (47 odstotkov) in KLEPARSKO INSTALATERSKA DELAVNICA (32 odstotkov). Ostali dve obrtni podjetji gradbene stroke — UMETNI KAMEN in KAMIN pa komaj dosegata lanskoletno realizacijo oz. sta izpod nje (Kamin — 93 odstotkov lanskoletne realizacije).

Gostinstvo je preseglo lanskoletno realizacijo za 18 odstotkov, kar je še vedno ugodno, če upoštevamo porast cen, ki je negativno vplival na količinski promet v gostinstvu.

Pri obravnavi izkazanih rezultatov poslovanja gospodarskih organizacij v prvih desetih mesecih letošnjega leta v primerjavi s istim razdobjem lanskega leta pa ne smemo prezreti vpliva povečanja cen na dosežene rezultate. Dosedanje analize kažejo, da so se cene povečale proti preteklemu letu za 8—10 odstotkov. Zato moramo pri presoji izkazanih rezultatov upoštevati, da so dejanski rezultati v povprečju tudi za 8—10 odstotkov nižji. Kljub temu lahko ugotovimo, da so rezultati za posamezno panogo, kot tudi za gospodarstvo kot celoto še vedno ugodni, posebno še, če jih primerjamo s predvidevanji družbenega plana.

Za panogo industrije je družbeni plan predvideval 12 odstotno povečanje, doseženo pa je bilo, če odštejemo 8 odstotkov na povečanje cen, 18 odstotno povečanje. V kmetijstvu je bilo predvideno 10 odstotkov, doseženo pa je bilo, s korekturo 19 odstotno povečanje. V gozdarstvu je bil celo predviden padec, pa je bilo kljub temu doseženo povečanje.

Gradbeništvo gre z dosežki skoraj v korak s predvidevanji družbenega plana. Plan je predvideval 29 odstotno povečanje, doseženo pa je bilo 33 odstotkov povečanja. Če letošnji dosežek korigiramo s porastom cen, vidimo, da je ta v skladu s predvidevanji.

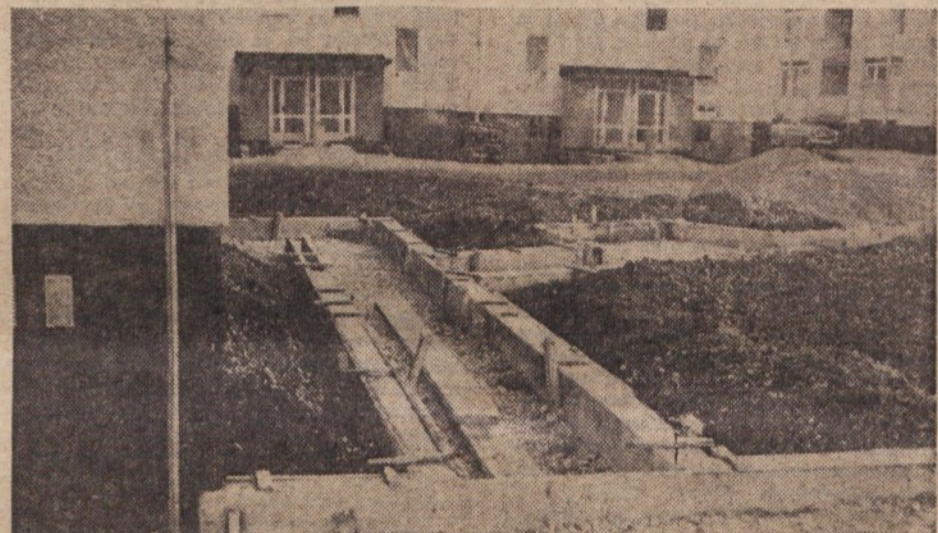
V trgovini pa letošnji rezultati daleč presega vsa predvidevanja družbenega plana, ki je predvideval le 3 odstotke povečanje blagovnega prometa, medtem ko je bilo doseženo 50 odstotkov povečanje oziroma s korekturo 40 odstotkov. V gostinstvu je bilo predvideno, da se bo promet povečal za 7 odstotkov, dejansko pa se je ob upoštevanju korekture zaradi povečanja cen, povečal za 9—10 odstotkov.

Tudi v obrti zasledimo večje dejansko povečanje od predvidenega. Družbeni plan je predvideval 9 odstotkov povečanje, medtem ko je bilo doseženo s korekturo še enkrat tolikšno povečanje — 19 odstotkov.

Tudi gospodarstvo kot celota je prekorračilo predvidevanja. Družbeni plan je računljal na 19 odstotno povečanje, medtem ko je bilo doseženo 40 odstotkov povečanje, katerega zaradi primerljivosti korigiramo na 30 odstotkov zaradi porasta cen.

Iz vsega navedenega sledi, da se gospodarstvo v naši občini, gledamo skozi prizmo novovne realizacije po bančnih podatkih, ugodno razvija in nam dosedanje rezultati kažejo na močan vzpon našega gospodarstva. Primerjava letošnjih dosežkov s predvidevanji družbenega plana pa nam kaže tudi na ugodno izpolnjevanje družbenega plana.

HJ

Nadaljevanje s 4. strani

HISNA STEV, 213

bomo posuli po valjanju. Upamo, da se nam bo do 29. novembra posrečilo dokončno urediti zemljišče, postaviti robnike in posaditi drevesa, odločili smo se za bele breze, in okrasno grmičevje. Spomladi bomo tudi prostor za stapanje preprog, posadili rože v gredice. Odločili smo se, da ne bomo imeli vrtov za zelenjavo, temveč le zelenice in gredice z rožami. Uredili bomo tudi prostor za istepanje preprog, peskovnik za otroke, prostor za parkiranje avtomobilov in postavili klopce ob stazah.

Jovo Kalapač bi še govoril, pa ga je nekdo prekinil:

»Več kot 2000 ur dela je bilo treba opraviti. Največ je delal vodja Kalapač, zelo pridni pa so bili tudi Šinkovec, Bušljeta, Knez, Skof, Šiško, Bokal in še kdo. Mnogo nam je omagal predsednik naše ob-

čine in načelnik komunalnega oddelka, ki so se zavzemali za to, da smo dobili material. Cement smo kupili sami, 40.000 din nas je stal. Kupili smo tudi železno ogrodje za stapanje preprog.

Jovu je bilo nerodno, ko so ga pohvalili.

»Pustimo to,« je dejal, »dajmo raje takole. Ker se mnogo gradi, je razumljivo, da se že med gradnjo okolica blokov ne da urediti. Stvar se da urediti z dobro voljo stanovalcev. Mislím, da bi tudi stanovalci drugih stavb lahko sami uredili okolico svojih hiš. Treba je le najti skupen jezik in se pomeniti. V našem bloku smo vsi kot ena družina.«

Poslovili smo se.

»Še to,« so zaklicali stanovalci, »vsem v občini napovedujemo tekmovanje v tem, kdo bo lepše uredil okolico svoje hiše! Napišite tudi to.«

Evgen Jurčič